

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG POLITIDEPARTEMENT

Prop. 82 LS

(2010–2011)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak og stortingsvedtak)

Endringer i lov om overføring av
domfelte mv. (avtaler om soningsoverføring
og prosedyre ved unntak fra
spesialitetsprinsippet) og vedtak om
samtykke til inngåelse av avtale mellom
Norge og Romania av 20. september 2010
om overføring av domfelte

Innhold

1	Hovedinnholdet i proposisjonen ...	5	4.3	Høringsinstansenes syn	20
			4.4	Departementets vurdering	22
2	Bakgrunnen for lovforslaget	7			
2.1	Avgjørelsesmyndighet i saker om straffegjennomføring med elektronisk kontroll	7	5	Program mot ruspåvirket kjøring	23
2.2	Samfunnsstraff som subsidær straff ved bot	8	6	Avtale mellom Norge og Romania av 20. september 2010 om overføring av domfelte	24
2.3	Utvidede rammer for soningsoverføring til annen stat	8			
2.4	Program mot ruspåvirket kjøring...	10	6.1	Innholdet i avtalen	24
			6.2	Bør Norge inngå avtalen?	25
3	Inngåelse av avtaler om soningsoverføring og prosedyre ved unntak fra spesialitetsprinsippet	11	6.3	Behov for lovendringer?	25
3.1	Inngåelse av avtaler om soningsoverføring	11	7	Administrative og økonomiske konsekvenser	26
3.1.1	Gjeldende rett	11	8	Merknader til de enkelte bestemmelsene	27
3.1.2	EUs rammebeslutning om soningsoverføring	11	8.1	Endringer i lov om overføring av domfelte	27
3.1.3	Forholdet til Norges folkerettslige forpliktelser	12	8.2	Endringer i straffegjennomføringsloven	27
3.1.4	Høringsnotatet	13	8.3	Endringen i straffeloven 20. mai 2005 nr. 28	27
3.1.5	Høringsinstansenes syn	14	8.4	Ikraftsetting	27
3.1.6	Departementets vurdering	15	8.5	Samtykke til inngåelse av avtale mellom Norge og Romania om overføring av domfelte	27
3.2	Prosedyrer ved unntak fra spesialitetsprinsippet	17			
3.2.1	Gjeldende rett	17			
3.2.2	Høringsnotatet	17			
3.2.3	Høringsinstansenes syn	17			
3.2.4	Departementets vurdering	18			
3.3	Korrigerering av den norske oversettelsen av tilleggsprotokollen til overføringskonvensjonen	18		A Forslag til lov om endringer i lov om overføring av domfelte mv. (avtaler om soningsoverføring og prosedyre ved unntak fra spesialitetsprinsippet)	29
3.3.1	Høringsnotatet	18			
3.3.2	Høringsinstansenes syn	19		B Forslag til vedtak om samtykke til inngåelse av avtale mellom Norge og Romania av 20. september 2010 om overføring av domfelte	30
3.3.3	Departementets vurdering	19			
4	Avgjørelsesmyndighet i saker om straffegjennomføring med elektronisk kontroll	20			
4.1	Innledende merknader. Gjeldende rett	20	Vedlegg		
4.2	Høringsnotatet	20	1	Traktat mellom Kongeriket Norge og Romania om overføring av domfelte	31

Prop. 82 LS

(2010–2011)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak og stortingsvedtak)

Endringer i lov om overføring av domfelte mv. (avtaler om soningsoverføring og prosedyre ved unntak fra spesialitetsprinsippet) og vedtak om samtykke til inngåelse av avtale mellom Norge og Romania av 20. september 2010 om overføring av domfelte

*Tilråding fra Justis- og politidepartementet av 1. april 2011,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Stoltenberg II)*

1 Hovedinnholdet i proposisjonen

Justisdepartementet foreslår for det første å utvide rammene for å inngå bilaterale avtaler med andre land om overføring av domfelte. Forslaget er et ledd i regjeringens arbeid for å effektivisere behandlingen av saker om soningsoverføring. Det foreslås videre å gi lokalt nivå i kriminalomsorgen myndighet til å treffe avgjørelser om straffegjennomføring med elektronisk kontroll i tråd med hovedregelen i straffegjennomføringsloven § 6 første ledd. Forslaget inneholder også en konsekvensendring av straffeloven 2005 § 37 bokstav f.

I proposisjonen foreslår departementet videre at Stortinget samtykker til inngåelse av avtale mellom Norge og Romania av 20. september 2010 om overføring av domfelte. Avtalen vil medføre forenklede regler og prosedyrer for overføring av domfelte mellom Norge og Romania og kan dermed føre til flere overføringer.

Kapittel 2 beskriver bakgrunnen for lovforslaget. I kapittel 3–5 redegjør departementet for de enkelte endringene.

Kapittel 3 omhandler forslaget til endring i lov om *overføring av domfelte*. Forslaget洛夫fester prosedyrer ved unntak fra spesialitetsprinsippet¹ (ny § 7a), fjerner en viktig skranke for å inngå nye bilaterale avtaler om soningsoverføring (ved å oppheve § 12 annet ledd) og korrigerer den norske oversettelsen av tilleggsprotokollen artikkel 3 pkt. 4 bokstav a.

Opphevelsen av § 12 annet ledd innebærer at domfeltes samtykke ikke er påkrevd ved sonings-

¹ Spesialitetsprinsippet innebærer at domfelte som soningsoverføres ved tvang, ikke kan straffefølges, dømmes eller fengsles for andre forhold begått før soningsoverføringen, med mindre visse vilkår er oppfylt.

Endringer i lov om overføring av domfelte mv. (avtaler om soningsoverføring og prosedyre ved unntak fra spesialitetsprinsippet) og vedtak om samtykke til inngåelse av avtale mellom Norge og Romania av 20. september 2010 om overføring av domfelte

overføring som ikke omfattes av overførings- eller gyldighetskonvensjonen.

I kapittel 4 behandler departementet forslaget om å *overføre avgjørelsesmyndighet i saker om straffegjennomføring med elektronisk kontroll* fra regionalt til lokalt nivå ved en endring i straffegjennomføringsloven § 6 annet ledd. Erfaringer fra prøveprosjektet viser at beslutningsmyndigheten i disse sakene bør følge hovedregelen om lokal avgjørelse.

Kapittel 5 tar for seg forslaget til *konsekvensendring* av straffeloven 2005 § 37 bokstav f som gjelder program mot ruspåvirket kjøring (tidligere promilleprogram).

Kapittel 6 omhandler *inngåelse av avtalen* mellom Norge og Romania om overføring av domfelte. Det pågår for tiden forhandlinger om å inngå tilsvarende avtaler mellom Norge og Litauen og Norge og Latvia. Dersom loven vedtas som foreslått, vil det ikke være nødvendig med ytterligere lovendringer for å inngå og gjennomføre disse avtalene. Departementet legger derfor til grunn at det ikke vil være nødvendig å forelegge disse avtalene for Stortinget. Avtalene vil ikke bli inngått før lovendringene er vedtatt.

Lovendringene vil for øvrig også gjøre det mulig å inngå tilsvarende avtaler med andre stater i fremtiden og med EU om en tilslutning til deres rammebeslutning uten ytterligere lovendringer.

2 Bakgrunnen for lovforslaget

2.1 Avgjørelsesmyndighet i saker om straffegjennomføring med elektronisk kontroll

Fra 1. september 2008 startet Justisdepartementet opp et prøveprosjekt i seks fylker for å teste ut en ny gjennomføringsform utenfor fengsel, straffegjennomføring med elektronisk kontroll, jf. lovendring 29. juni 2007 nr. 84. Etter gjeldende rett er det regionalt nivå som har avgjørelsesmyndighet i saker om straffegjennomføring med elektronisk kontroll, jf. straffegjennomføringsloven § 6 annet ledd, jf. § 16 annet ledd, med Kriminalomsorgens sentrale forvaltning som klageinstans.

Utgangspunktet i § 16 første ledd er at lokalt nivå i kriminalomsorgen (dvs. det enkelte fengsel eller det enkelte friomsorgskontor) treffer avgjørelser om straffegjennomføring.

Justisdepartementet sendte 3. mai 2010 høringsnotat med forslag til endringer i straffegjennomføringsloven § 6 til disse adressatene:

Departementene

Høyesterett
Lagmannsrettene
Tingrettene
Domstoladministrasjonen

Riksadvokaten
Statsadvokatembetene
Politidirektoratet
ØKOKRIM
Politihøgskolen
Statens innkrevingssentral

Kriminalomsorgsregionene
Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS)
Kriminalomsorgens IT-tjeneste (KITT)
Tilsynsrådene for fengslene

Justissekretariatene (nå Statens sivilrettsforvaltning)
Sekretariatet for konfliktrådene
Toll- og avgiftsdirektoratet
Vegdirektoratet

Regjeringsadvokaten
Generaladvokaten
Sivilombudsmannen
Barneombudet
Likestillings- og diskrimineringsombudet

Akademikerne
Amnesty International Norge
Den Norske Advokatforening
Den norske Dommerforening
Den Norske Fagpresses Forening
Det juridiske fakultet ved Universitetet i Oslo
Det juridiske fakultet ved Universitetet i Bergen
Det juridiske fakultet ved Universitetet i Tromsø
Det kriminalitetsforebyggende råd (KRÅD)

Fellesorganisasjonen (FO)
Foreningen for fangers pårørende (FFP)
Forum for ytringsfrihet
Forsvarergruppen av 1977
Hovedverneombudet for kriminalomsorgen
Hovedorganisasjonen for universitets- og høyskoleutdannede (UNIO)
Institutt for kriminologi og rettssosiologi, UiO
Institutt for menneskerettigheter, UiO
Juridisk rådgivning for kvinner (JURK)
Jusshjelpa i Nord-Norge
Juss-Buss
Jussformidlinga i Bergen
Kontoret for fri rettshjelp
Kriminalomsorgens Lederforbund
Kriminalomsorgens Yrkesforbund
LO Stat
Medietilsynet
Norges Juristforbund
Norges Politilederlag
Norsk Fengsels- og Friomsorgsforbund (NFF)
Norsk forening for kriminalreform (KROM)
Norsk Tjenestemannslag (NTL)
Norske kvinnelige juristers forening
Politijuristene
Politiets Fellesforbund
Rettspolitisk forening
Statsadvokatenes forening
Straffedes organisasjon i Norge (SON)
Stine Sofies Stiftelse

Endringer i lov om overføring av domfelte mv. (avtaler om soningsoverføring og prosedyre ved unntak fra spesialitetsprinsippet) og vedtak om samtykke til inngåelse av avtale mellom Norge og Romania av 20. september 2010 om overføring av domfelte

Støttesenteret for fornærmede i straffesaker
WayBack
Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund

Høringsfristen var 2. august 2010. Departementet har mottatt uttalelse med merknader til høringsnotatet fra følgende instanser:

Forsvarsdepartementet

Aust-Agder tingrett
Fredrikstad tingrett

Riksadvokaten
Generaladvokaten
Hordaland statsadvokatembeter
Politidirektoratet
Romerike politidistrikt
Hordaland politidistrikt
Oslo politidistrikt
Telemark politidistrikt
Statens innkrevingssentral

Kriminalomsorgsregionene
Sekretariatet for konfliktrådene

Toll- og avgiftsdirektoratet
Barneombudet
Den Norske Advokatforening
Det kriminalitetsforebyggende råd (KRÅD)

Fagrådet innen Rusfeltet i Norge
Foreningen for fangers pårørende (FFP)
Jusshjelpa i Nord-Norge
Juss-Buss
Norsk Fengsels- og Friomsorgsforbund (NFF)
Norsk forening for kriminalreform (KROM)
Stine Sofies Stiftelse

Følgende instanser har svart at de ikke har kommentarer eller ikke ser noen grunn til å uttale seg om forslaget:

Arbeidsdepartementet
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet
Finansdepartementet
Fiskeri- og kystdepartementet
Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet
Helse- og omsorgsdepartementet
Kunnskapsdepartementet
Landbruks- og matdepartementet
Miljøverndepartementet
Nærings- og handelsdepartementet
Samferdselsdepartementet

Utenriksdepartementet

Høyesterett
Domstoladministrasjonen
Statens sivilrettsforvaltning
Statens vegvesen
Regjeringsadvokaten
Likestillings- og diskrimineringsombudet
Medietilsynet

Forslaget får bred tilslutning fra de høringsinstansene som har uttalt seg. Departementet kommer nærmere inn på høringsinstansenes syn ved behandlingen av forslaget i kapittel 4.

2.2 Samfunnsstraff som subsidær straff ved bot

Høringsforslaget som departementet sendte på høring 3. mai 2010 inneholdt også forslag til endringer i straffeloven 1902 om at botlagte kan samtykke til å gjennomføre den subsidiære fengselsstraffen som samfunnsstraff, hvis boten ikke betales. Forslaget er til vurdering i departementet.

2.3 Utvidede rammer for soningsoverføring til annen stat

De siste årene har det vært en sterk økning i antall innsatte med utenlandsk statsborgerskap i norske fengsler. Per i dag er ca. 30 % av de innsatte utenlandske statsborgere. Flere av disse har ingen tilknytning til Norge, men kommer hit i den hensikt å begå kriminalitet. De aller fleste blir utvist og uttransportert til hjemlandet når soningen er gjennomført. De skal derfor ikke rehabiliteres for det norske samfunnet.

I Politisk plattform for flertallsregjeringen (7. oktober 2009) fremgår at regjeringen vil

«(...) utvide ordningen med hurtigbehandling, slik at utlendinger som begår kriminalitet pågripes, pådømmes og sendes ut av landet så raskt som mulig. Ved tilslutning til EUs soningsoverføringsavtale og flere bilaterale avtaler skal flere utenlandske kriminelle sone i hjemlandet».

I 2010 ble 41 utenlandske innsatte overført til fortsatt soning av straffen i land utenfor Norden. Det er et mål å overføre betydelig flere utenlandske domfelte til fortsatt soning i sine hjemland.

Endringer i lov om overføring av domfelte mv. (avtaler om soningsoverføring og prosedyre ved unntak fra spesialitetsprinsippet) og vedtak om samtykke til inngåelse av avtale mellom Norge og Romania av 20. september 2010 om overføring av domfelte

Norge har ratifisert den europeiske konvensjonen 28. mai 1970 om internasjonal gyldighet av straffedommer, den europeiske konvensjonen 21. mars 1983 om overføring av domfelte og dennes tilleggsprotokoll 18. desember 1997. Disse er Europarådskonvensjoner og er inkorporert i lov 20. juli 1991 nr. 67 om overføring av domfelte. I tillegg har Norge en bilateral avtale om soningsoverføring med Thailand.

Norge har altså allerede i dag rettslige verktøy for å soningsoverføre mange utenlandske domfelte til sine hjemland. I praksis er konvensjonen om overføring av domfelte og tilleggsprotokollen mest brukt. 64 land har ratifisert overføringskonvensjonen, og 35 land har ratifisert tilleggsprotokollen. Overføringer er likevel en tungrodd prosess, særlig fordi det kreves endelig utvisningsvedtak dersom domfelte selv ikke samtykker i overføringen.

Hovedbegrunnelsen for å overføre utenlandske domfelte til soning i sitt eget hjemland er at det er gunstigere for den domfelte med hensyn til rehabilitering og tilbakeføring til samfunnet. Det er flere utenlandske innsatte som av hensyn til nærhet til familie og eget miljø selv ønsker soningsoverføring. For eksempel søkte 18 av de 30 som ble overført i 2009, selv om å få sone i hjemlandet.

En tilslutning til EUs rammeavtale og inngåelse av flere bilaterale avtaler vil medføre kortere saksbehandlingstid i overføringssaker, ivareta hensynet til domfeltes rehabilitering og frigi fengselsplasser.

Lov om overføring av domfelte 20. juli 1991 § 12 gir hjemmel til å inngå bilaterale avtaler om soningsoverføring, men annet ledd inneholder viktige skranker. Etter denne bestemmelsen kan Norge bare inngå slik avtale hvis domfelte samtykker i soningsoverføring, har rømt fra domsstaten (tilleggsprotokollen artikkel 2) eller er endelig utvist (tilleggsprotokollen artikkel 3). For å kunne inngå andre bilaterale avtaler om soningsoverføring som kan medføre at flere utenlandske innsatte lettere kan overføres, og for på sikt å nå målet om en tilslutningsavtale til EUs rammebehandling, er det behov for å utvide hjemmelen i overføringsloven. Lovendringen er således nødvendig for å iverksette avtale om soningsoverføring mellom Norge og Romania og for å inngå liknende avtaler med andre land.

Justisdepartementet sendte 31. august 2010 høringsnotat med forslag til endringer i overføringsloven § 12 til følgende adressater:

Utenriksdepartementet
Finansdepartementet
Arbeidsdepartementet
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

Domstoladministrasjonen

Riksadvokaten
Politidirektoratet
ØKOKRIM
Statens innkrevingssentral

Utlendingsdirektoratet
Utlendingsnemnda

Kriminalomsorgsregionene
Kriminalomsorgens IT-tjeneste (KITT)

Regjeringsadvokaten
Sivilombudsmannen
Barneombudet
Likestillings- og diskrimineringsombudet

Amnesty International Norge
Den Norske Advokatforening
Det kriminalitetsforebyggende råd (KRÅD)

Forsvarergruppen av 1977
Institutt for menneskerettigheter, UiO
Juridisk rådgivning for kvinner (JURK)
Jusshjelpa i Nord-Norge
Juss-Buss
Jussformidlinga i Bergen
Kontoret for fri rettshjelp
Norsk forening for kriminalreform (KROM)
Rettspolitisk forening

Høringsfristen var 15. oktober 2010. Departementet har mottatt uttalelse med kommentarer til høringsnotatet fra følgende instanser:

Riksadvokaten
Politidirektoratet

Kriminalomsorgen region nordøst, sørvest, øst og sør
Barneombudet
Juss-Buss

Følgende instanser har svart at de ikke har kommentarer eller ikke ser noen grunn til å uttale seg om høringsnotatet:

Arbeidsdepartementet
Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet

Finansdepartementet
Utenriksdepartementet
Regjeringsadvokaten
Statens innkrevingssentral

Høringsinstansene som har uttalt seg støtter forslaget, med unntak av Juss-Buss, som er svært kritisk til å fjerne kravet til utvisning eller unndragelse der samtykke ikke foreligger. Barneombudet ber departementet blant annet klargjøre at barnets beste skal være et grunnleggende prinsipp ved soningsoverføringer som gjelder barn.

Departementet kommer nærmere inn på høringsinstansenes syn ved behandlingen av forslaget i kapittel 3.

2.4 Program mot ruspåvirket kjøring

Straffeloven 2005 § 37 bokstav f har ikke som vilkår for å idømme promilleprogram at personen har et alkoholproblem. Da promilleprogrammet ved lov 29. juni 2007 nr. 84 ble utvidet til å gjelde all ruspåvirket kjøring, holdt man fast ved at ordningen fortsatt bare skal gjelde personer som har problem med alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel, jf. Ot.prp. nr. 31 (2006–2007) pkt. 8.5.2. Forarbeidene til straffeloven 2005 gir heller ingen holdepunkter for å endre vilkårene for å idømme programmet. Det er derfor nødvendig med en tilføyelse i straffeloven 2005 § 37 bokstav f slik at vilkårene for å idømme programmet er i tråd med straffeloven § 53 nr. 3 bokstav e.

Forslaget har ikke vært på høring da departementet har ansett dette for åpenbart nødvendig.

3 Inngåelse av avtaler om soningsoverføring og prosedyre ved unntak fra spesialitetsprinsippet

3.1 Inngåelse av avtaler om soningsoverføring

3.1.1 Gjeldende rett

Lov om overføring av domfelte 20. juli 1991 nr. 67 § 12 gir i dag hjemmel til å inngå bilaterale avtaler om soningsoverføring. Overføringsloven § 12 lyder slik:

Rettskraftige avgjørelser om strafferettslige reaksjoner som skal kunne fullbyrdes i en annen stat i medhold av annen avtale enn overføringskonvensjonen eller gyldighetskonvensjonen, kan fullbyrdes i henhold til bestemmelsene i avtalen.

Hvis den strafferettslige reaksjonen som skal fullbyrdes innebærer frihetsberøvelse, kan overføring av den domfelte bare skje hvis den domfelte samtykker i overføring, eller, hvor en av de to statene finner det nødvendig på grunn av den domfeltes alder eller fysiske eller mentale tilstand, den domfeltes verge eller annen rettslig stedfortreder samtykker. Hvis avtalen bestemmer det, kan overføring likevel skje uten domfeltes samtykke på de vilkår som er angitt i tilleggsprotokoll til overføringskonvensjonen 18. desember 1997 artikkel 2 eller 3.

Hvis ikke avtalen bestemmer noe annet, kan fortsatt fullbyrding skje uten at det fastsettes ny dom selv om straffen overskrider norske strafferammer for tilsvarende forhold. I slike tilfeller gjelder ikke annet ledd annet punktum.

For fullbyrding i Norge gjelder loven kapittel II eller III tilsvarende så langt de er forenlige med avtalens bestemmelser. Fullbyrding av frihetsstraff skjer i samsvar med reglene gitt i eller i medhold av straffegjennomføringsloven.

Bestemmelsens annet ledd oppstiller en viktig skranke for inngåelse av nye bilaterale avtaler om soningsoverføring. Etter denne bestemmelsen kan det bare inngås avtaler som baserer seg på

soningsoverføring etter samtykke fra domfelte, alternativt at domfelte har rømt fra domsstaten (tilleggsprotokollen artikkel 2) eller er endelig utvist (tilleggsprotokollen artikkel 3).

3.1.2 EUs rammebeslutning om soningsoverføring

3.1.2.1 Innledning

Det er i EU utarbeidet en ny rammebeslutning² om soningsoverføring. Rammebeslutningen er ment å forenkle og effektivisere prosessen rundt soningsoverføringer som i dag følger av den europeiske konvensjonen og tilleggsprotokollen. Den dreier seg i korthet om at statene i større grad forplikter seg til å anerkjenne hverandres dommer og motta egne borgere til fortsatt soning av en dom idømt i en annen EU-stat. Rammebeslutningen gjelder overføring av straffegjennomføring både når domfelte allerede sitter fengslet i domslandet, og når han har rømt til eller av andre grunner befinner seg på fullbyringslandets territorium. Den dekker dermed de tilfeller som i dag reguleres av gyldighetskonvensjonen, overføringskonvensjonen og tilleggsprotokollen, samt Schengen-avtalens bestemmelser om overføring.

Rammebeslutningen vil tre i kraft i EUs medlemsstater 11. desember 2011. Samtlige EU-stater (bortsett fra Polen som har fått fem års utsettelse av implementeringen) vil dermed forholde seg til et nytt regelsett når det gjelder soningsoverføring.

3.1.2.2 Rammebeslutningens innhold

EUs rammebeslutning etablerer en ordning med bruk av et «sertifikat» som fylles ut med de nødvendige opplysninger ved anmodning om overfø-

² Council Framework Decision 2008/909/JHA of 27 November 2008 on the application of the principle of mutual recognition to judgments in criminal matters imposing custodial sentences or measures involving deprivation of liberty for the purpose of their enforcement in the European Union

ring. Ved riktig utfylt sertifikat er hovedregelen at selve dommen ikke nødvendigvis må oversettes. I og med at en del europeiske land praktiserer domstolsbehandling ved anmodning om overføring, og noen av disse sannsynligvis vil fortsette med dette også etter implementering av rammebeslutningen, er det likevel grunn til å tro at dommer til en viss grad fortsatt må oversettes før anmodning sendes.

En av de viktigste endringene sammenliknet med dagens overføringskonvensjon med tilleggsprotokoll er at det ikke stilles krav til samtykke fra den som skal soningsoverføres, så lenge domfelte er statsborger av fullbyrdingsstaten og anses som bosatt i den staten. Domfelte anses bosatt i fullbyrdingsstaten hvis vedkommende har bodd der sammenhengende i fem år og vil beholde permanent oppholdstillatelse. At det ikke lenger er et absolutt krav om endelig utvisningsvedtak ved tvangsoverføring av domfelte som har påbegynt straffen i domlandet, vil etter all sannsynlighet korte ned saksbehandlingstiden i disse sakene. Som etter overføringskonvensjonen stilles det heller ikke krav til domfeltes samtykke hvis vedkommende er utvist.

Videre setter rammebeslutningen klare tidsfrister for saksbehandlingen. Fristen for når fullbyrdingsstaten senest må fatte sin beslutning om å godta soningsoverføring er 90 dager fra anmodningen ble mottatt. Fristen gjelder ikke hvis det foreligger særlig grunn til å utsette. Domfelte skal uttransporteres innen 30 dager etter at fullbyrdingsstaten har godtatt overføringen.

Fullbyrdingsstaten skal godta overføring med mindre det foreligger en av flere opplistede grunner for ikke å godta overføring. For eksempel gir det grunn til å avslå hvis anmodningen er sendt når domfelte har mindre enn 6 måneder igjen av soningstiden. Denne regelen gjelder også etter europarådskonvensjonen. Fullbyrdingsstaten kan bare omgjøre dommen hvis straffens lengde overskrider øvre strafferamme for tilsvarende forhold i fullbyrdingsstaten, eller straffereaksjonen etter sin art ikke finnes i fullbyrdingsstaten.

Kravet til dobbel straffbarhet gjelder ikke hvis lovbruddet er ett av flere opplistede lovbrudd i rammebeslutningen. For andre typer lovbrudd kan fullbyrdingsstaten velge kun å godta overføring hvis handlingen også er straffbar i fullbyrdingsstaten.

En endring sammenliknet med overføringskonvensjonen er at kostnadene ved selve uttransporteringen bæres av domsstaten. Dette vil isolert sett medføre større utgifter for Norge, men vil gi større kontroll over hvor raskt uttransporterin-

gen kan skje. Flere og raskere uttransporteringer og den frigjøring av fengselsplasser dette medfører, vil gi innsparinger totalt sett.

3.1.2.3 *Norsk tilslutning til rammebeslutningen*

Både hensynet til å praktisere det samme regelverk som EUs medlemsland benytter, og hensynet til å overføre flere utenlandske domfelte til sine hjemland, taler for en tilslutningsavtale til EUs rammebeslutning. Det er likevel realistisk å anta at dette vil ta noe tid. I mellomtiden anser departementet det for hensiktsmessig å inngå bilaterale avtaler om soningsoverføring som bygger på de samme prinsippene som EUs rammebeslutning med enkelte relevante land.

3.1.3 **Forholdet til Norges folkerettslige forpliktelser**

Når det gjelder de generelle betenkeligheter mot å soningsoverføre utenlandske innsatte mot sin vilje, er det særlig EMK artikkel 3 om forbud mot tortur som er relevant. Praksis fra den europeiske menneskerettighetsdomstol og juridisk litteratur viser at artikkel 3 er overtrådt hvis det foreligger en individualisert og konkret risiko for tortur. At landet som mottar domfelte generelt har dårligere fengselsforhold enn Norge, utgjør etter departementets mening ikke en slik konkret risiko. Videre har det betydning om landet har ratifisert EMK og således har forpliktet seg til å overholde innsattes rettigheter i henhold til denne. Samtlige av de land Norge jevnlig soningsoverfører til, er Europarådsland og EU-land som alle har ratifisert EMK.

Det er et viktig prinsipp, både etter overføringskonvensjonen og etter EUs rammebeslutning, at domfeltes strafferettslige stilling ikke skal forverres ved en soningsoverføring. Det vil si at dommen, hvis den omgjøres ved overføringen, ikke kan medføre lengre straff eller straff av en annen og mer byrdefull art enn den som ble idømt i domlandet. Videre gjelder spesialitetsprinsippet der domfelte overføres mot sin vilje. Spesialitetsprinsippet innebærer at domfelte som soningsoverføres ved tvang, ikke kan straffefølgges, dømmes eller fengsles for andre forhold begått før soningsoverføringen, med mindre visse vilkår er oppfylt, jf. overføringskonvensjonens tilleggsprotokoll artikkel 3.4 og EUs rammebeslutning artikkel 18.

Naturligvis må myndighetene, som i dag, vurdere om inngåelsen av hver enkelt avtale oppfyller Norges menneskerettslige forpliktelser, jf. menne-

skerettsloven. Videre må myndighetene, i hver enkelt sak, ta stilling til om soningsoverføring kan skje.

3.1.4 Høringsnotatet

I høringsnotatet foreslår departementet å fjerne en skranke for inngåelse av bilaterale avtaler om soningsoverføring. Derfor ønsker departementet å oppheve overføringsloven § 12 annet ledd og begrunner forslaget slik:

«Bestemmelsens annet ledd oppstiller en viktig skranke for inngåelse av nye bilaterale avtaler om soningsoverføring. Etter denne bestemmelsen kan det bare inngås avtaler som baserer seg på soningsoverføring etter samtykke fra domfelte, alternativt at domfelte har rømt fra domsstaten (tilleggsprotokollen artikkel 2) eller er endelig utvist (tilleggsprotokollen artikkel 3). For å kunne inngå andre bilaterale avtaler om soningsoverføring som kan medføre at flere utenlandske innsatte lettere kan overføres, og for på sikt å nå målet om en tilslutningsavtale til EUs rammebeslutning, er det behov for en utvidet hjemmel i overføringsloven.»

Om betydningen av å endre overføringsloven § 12 uttaler departementet følgende:

«Overføringsloven § 12 ble tilføyd ved lov 7. juli 2000 nr. 69, da man så behovet for å inngå avtaler om soningsoverføring med land som ikke var tilsluttet overføringskonvensjonen eller gyldighetskonvensjonen, og for å kunne fremforhandle generelle avtaler som gikk utenfor vilkårene i de nevnte konvensjoner. Departementet mente den gangen at behovet for demokratisk kontroll må avveies mot rent praktiske hensyn, og så et behov for en bestemmelse i overføringsloven som ga adgang til å inngå slike avtaler uten at man trengte et nytt lovvedtak for hver enkelt avtale. Det var imidlertid bred enighet om at et vilkår i slike avtaler måtte være samtykke fra domfelte til overføringen, eller at vilkårene etter tilleggsprotokollens artikkel 2 og 3 var oppfylt.

Etter overføringskonvensjonen kreves det samtykke fra domfelte for å overføre straffegjennomføringen til et annet land. Til de land som er tilsluttet konvensjonens tilleggsprotokoll, er det likevel mulig å soningsoverføre uten samtykke dersom domfelte har unndratt seg straffen (artikkel 2) eller er utvist (artikkel

3). Lov 15. november 1963 om fullbyrding av nordiske dommer på straff m.v. og gyldighetskonvensjonen oppstiller ikke krav til samtykke fra de domfelte.

Den foreslåtte endringen i § 12 innebærer at det ikke lenger blir et generelt lovbestemt vilkår at det i avtaler som ikke omfattes av overføringskonvensjonen eller gyldighetskonvensjonen enten må foreligge samtykke fra domfelte, eller at domfelte enten er borger av fullbyrdingslandet og har reist dit for å unndra seg straffen, eller er utvist fra domsstaten.

I Ot. prp. nr. 41 (1999-2000) omhandles spørsmålet i punkt 3.4.2. Man kom den gangen til at det for avtaler som ikke omfattes av overføringskonvensjonen eller gyldighetskonvensjonen, var ønskelig å oppstille et lovbestemt vilkår om samtykke, med unntak for de tilfeller nevnt i tilleggsprotokollen. Hovedbegrunnelsen var at ønsket om å kunne overføre domfelte til soning i hjemlandet først og fremst er motivert av hensynet til den domfelte og for å lette dennes rehabilitering etter endt soning. Videre uttrykte departementet at dette måtte ses i sammenheng med at departementet mente det burde åpnes for å påta seg å fullbyrde straffer som ikke kunne vært idømt i Norge, og at dette bare burde være aktuelt der det foreligger samtykke. Diskusjonen den gangen dreide seg hovedsakelig om behovet for å overføre norske statsborgere som var dømt i utlandet tilbake til Norge.

I dag er det imidlertid også andre viktige faktorer som må vurderes. I tillegg til hensynet til domfeltes rehabilitering, er de siste års utvikling i kriminalitetsbildet og i grenseoverskridende kriminalitet en viktig begrunnelse for å soningsoverføre flere. Rask soningsoverføring til hjemlandet kan i større grad forhindre utvikling av nye kriminelle nettverk på tvers av landegrenser innenfor fengselsmurene. At Norge relativt sett har gode soningsforhold som ikke umiddelbart virker avskrekkende på utenlandske domfelte bør også tas i betraktning. Videre er det slik at utenlandske domfelte uten tilknytning til Norge som idømmes så lang straff at de kan soningsoverføres, nesten uten unntak blir utvist fra Norge. Problemet etter dagens overføringsordning er imidlertid at det ofte tar lang tid før endelig utvisningsvedtak foreligger. Disse personene skal uansett i de aller fleste tilfeller uttransporteres til hjemlandet etter endt soning, enten de selv ønsker det eller ikke.

I prinsippet kan man tenke seg at det, ved å fjerne kravet om utvisningsvedtak i tvangsoverføringer, kan oppstå en situasjon hvor en utenlandsk statsborger besluttes soningsoverført til hjemlandet før det er truffet vedtak om utvisning, og hvor utlendingsforvaltningen senere kommer til at vedkommende ikke skal utvises fordi det vil anses som et uforholdsmessig tiltak. Med bakgrunn i de avtaler og konvensjoner som finnes i dag og som er under utarbeidelse, og med de forutsetninger og vilkår som etter disse må være oppfylt for å kunne soningsoverføre, ser departementet likevel få betenkeligheter ved å fjerne det generelle lovbestemte kravet om samtykke når man ikke er utvist.

Når det gjelder spørsmålet om adgang til å iverksette bilaterale avtaler om fullbyrding av straffedommer selv om de ikke inneholder en bestemmelse om at straffen kan nedsettes til maksimalstraffen for det samme forholdet i Norge, er departementets standpunkt det samme som tidligere. Det vises herunder til Ot. prp. nr. 41 (1999-2000) punkt 3.4.3. Departementet ønsker å beholde et krav om samtykke fra domfelte for disse tilfellene, jf. forslag til ny § 12 annet ledd annet punktum. Det vil derfor etter norsk rett fortsatt være krav om samtykke fra domfelte for de tilfeller hvor den idømte straffen overskrider fullbyrdingsstatens strafferammer og domsstaten stiller som betingelse at reglene om fortsatt fullbyrdelse anvendes, dvs. at dommen ikke kan omgjøres.

Når det gjelder straffens lengde og art, gir EUs rammebeslutning fullbyrdingsstaten mulighet til å omgjøre dommen dersom straffens lengde overskrider øvre strafferamme for tilsvarende forhold i fullbyrdingsstaten, eller dersom straffereaksjonen etter sin art ikke finnes i fullbyrdingsstaten. For disse tilfellene vil det dermed ikke være et absolutt krav om samtykke fra domfelte.

Også når det gjelder kravet til dobbel straffbarhet, er departementets standpunkt det samme som tidligere, uavhengig av om vilkåret i overføringsloven § 12 annet ledd fjernes. Spørsmålet om man skal kunne fullbyrde en straff for et forhold som etter norsk rett er lovlig bør fortsatt kunne vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle, og avtaler om soningsoverføring bør heller inneholde bestemmelser om dobbel straffbarhet og/eller klausuler som innebærer at man ikke plikter å fullbyrde en utenlandsk straffedom dersom det vil stride mot grunnleggende prinsipper i rettsordenen. Det vises til

omtalen av spørsmålet i Ot. prp. nr. 41 (1999-2000) punkt 3.4.4.

EUs rammebeslutning legger for eksempel opp til en løsning hvor man ikke stiller krav til dobbel straffbarhet så lenge lovbruddet er et av flere opplistede lovbrudd. Samtlige av de opplistede lovbruddene er per i dag straffbare etter norsk rett. For andre typer lovbrudd kan fullbyrdingsstaten velge bare å godta overføring dersom handlingen også er straffbar i fullbyrdingsstaten.»

3.1.5 Høringsinstansenes syn

Riksadvokaten, Politidirektoratet og Kriminalomsorgen region nordøst, sørvest, øst og sør støtter departementets forslag i høringsnotatet.

Barneombudet tar ikke direkte stilling til forslaget, men mener at forholdet til FNs barnekonvensjon ikke er synliggjort i høringsnotatet og at det ikke går frem av notatet hvorvidt det kan være aktuelt med soningsoverføring av domfelte barn. Barneombudet mener videre at det er uklart hvilke konsekvenser fjerningen av samtykkekravet vil ha for barn av utenlandske domfeltes rett til samvær med sine foreldre, og hvordan det grunnleggende prinsippet om barnets beste skal vurderes i soningsoverføringssaker som angår domfelte med barn i Norge.

Barneombudet utdyper forholdet til barnekonvensjonen og eventuell soningsoverføring av barn slik:

«FNs Barnekonvensjon definerer alle under 18 år som barn. I Norge er den kriminelle lavalder 15 år, og selv om det er et uttalt mål at barn ikke skal fengsles annet som en siste utvei og for så kort tid som mulig, sitter det til enhver tid et lite antall barn som soner dommer i norske fengsler. Barneombudet har ingen grunn til å anta at Norge overfører mindreårige til soning i utlandet i dag, og heller ikke at det er intensjonen i forslaget som er til høring. Likevel ønsker Barneombudet at det tydeliggjøres om man tenker å bruke bestemmelsen overfor barn, og hva man tenker vil skje dersom en straffedømt ungdom under 18 år ikke samtykker i å overføres til sitt hjemland. Hvordan vil man, hvis slike tilfeller skulle bli aktuelle, vurdere prinsippet om barnets beste og beslutningens forhold til Barnekonvensjonens artikkel 37 som blant annet omtaler soningsforhold for barn, og gir barn i fengsel særskilt rett til kontakt med familien? Dersom man ikke under noen omstendighet anser det om aktuelt å overføre barn til

Endringer i lov om overføring av domfelte mv. (avtaler om soningsoverføring og prosedyre ved unntak fra spesialitetsprinsippet) og vedtak om samtykke til inngåelse av avtale mellom Norge og Romania av 20. september 2010 om overføring av domfelte

soning i et annet land mot deres vilje, mener Ombudet at dette er relevant å opplyse om dette i høringsnotatet og proposisjonen med henvisning til aktuelt lovverk og Norges internasjonale forpliktelser på området, deriblant FNs Barnekonvensjon.»

Når det gjelder punktet om domfelte med barn i Norge, uttaler Barneombudet følgende:

«Det går ikke fram av høringsnotatet hvordan man vil vurdere saker om soningsoverføring av domfelte med barn i Norge, og dermed også disse barnas rett etter Barnekonvensjonens artikkel 9 til ikke å bli skilt fra sine foreldre. Dagens lovgivning, som krever samtykke fra domfelte i overføringssaker etter avtaler som ikke omfattes av overføringskonvensjonen eller gyldighetskonvensjonen, gjør at domfelte som har barn i Norge og skal soningsoverføres i henhold til bilaterale avtaler, kan motsette seg soningsoverføring. I høringsnotatet skriver departementet: «I prinsippet kan man se for seg at det (...) kan oppstå en situasjon hvor en utenlandsk statsborger besluttet soningsoverført til hjemlandet før det er truffet vedtak om utvisning, og hvor utlendingsforvaltningen senere kommer til at det ikke skal fattes vedtak om utvisning fordi det vil anses som et uforholdsmessig tiltak.» I utlendingslovens § 70 som omhandler krav om forholdsmessighet i utvisningssaker, er hensyn til den nærmeste familie og saker som angår barn viktige elementer. I mange utvisningssaker vil det nettopp være denne typen hensyn som gjør at utlendingsmyndighetene finner at utvisning er uforholdsmessig. Enhver varig atskillelse fra en av foreldrene vil vanligvis være en stor belastning for et barn. Barneombudet ber om at det klargjøres, for eksempel som det er gjort i utlendingsloven, at prinsippet om barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i overføringssaker som angår barn.»

Juss-Buss er svært kritisk til departementets forslag om å fjerne kravet til utvisning eller unndragelse der samtykke ikke foreligger. *Juss-Buss* frykter at fjerning av dette kravet medfører at vedtak om soningsoverføring ikke blir saksbehandlet på en betryggende måte, og at dette vil gå ut over domfeltes rettssikkerhet.

Videre mener *Juss-Buss* at EUs rammebeslutning ikke krever en så vidtgående endring i § 12 som departementet foreslår. *Juss-Buss* frykter at endringen i realiteten åpner for avtaler om

soningsoverføring hvor innsatte kan overføres også uten de vilkårene rammebeslutningen setter. *Juss-Buss* tar til orde for at rammebeslutningens krav til statsborgerskap og kravet om at vedkommende må anses som bosatt i fullbyrdingsstaten, må inn som et selvstendig krav i lovteksten.

Om forholdet til menneskerettighetene uttaler *Juss-Buss* blant annet at dårlige fengselsforhold i seg selv ikke kan være tilstrekkelig for å påvise brudd på EMK artikkel 3, at det relevante for vurderingen om overføring er om myndighetene i det aktuelle landet faktisk overholder konvensjonens bestemmelser og ikke om det har ratifisert EMK, at de menneskerettslige forpliktelsene skal være en del av avgjørelsesgrunnlaget uavhengig av om det i det konkrete tilfellet er påberopt brudd på menneskerettighetene og at departementet der det faktisk «er grunn til å tro» at den innsatte vil utsettes for brudd på menneskerettighetene, ikke bare «tar stilling til» om soningsoverføring kan skje, men undersøker forholdene nærmere.

Juss-Buss uttaler deretter:

«*Juss-Buss* har erfart at de nødvendige vurderinger ikke har blitt tatt i enkeltsaker, selv der den innsatte har påberopt flere individualiserte forhold som gjør vedkommende særlig utsatt for brudd på menneskerettighetene i mottakerlandet. Vi frykter at departementet, som følge av den foreslåtte endringen i § 12, i enda mindre grad enn i dag vil foreta en tilstrekkelig vurdering av menneskerettighetene. Dette fordi ønsket om en effektivisering av saksbehandlingen i soningsoverføringssaker svekker fokuset på de konkrete vurderingene departementet skal gjøre i hver enkelt sak.»

3.1.6 Departementets vurdering

Selv om antall soningsoverføringer har variert de senere årene – fra 26 i 2007, 12 i 2008, 30 i 2009 og til 41 i 2010 – øker tallene jevnt og trutt i tråd med regjeringens prioriterte mål. Departementet tror tilbakeføring til et kriminalitetsfritt liv etter soning blir lettere hvis domfelte gjennomfører straffen der vedkommende skal løslates. Dessuten fører en oppgang i antall soningsoverføringer til økt kapasitet i norske fengsler. Også kriminalitetsutviklingen, herunder økende grenseoverskridende kriminalitet, taler for å soningsoverføre flere. Rask soningsoverføring til hjemlandet kan i større grad forhindre utvikling av nye kriminelle nettverk på tvers av landegrenser.

For å øke antallet overføringer ytterligere er det både behov for tiltak som kan styrke samarbeidet med andre land, og tiltak som er egnet til å effektivisere saksbehandlingen. Forslaget til lovendring er et ledd i dette arbeidet. Ved å oppheve § 12 annet ledd utvides hjemmelen for å inngå andre bilaterale avtaler om soningsoverføring. Dette vil åpne for å overføre flere utenlandske innsatte. Lovendringen er også viktig for på sikt å kunne inngå en tilslutningsavtale til EUs rammebeslutning. Departementet viderefører derfor forslaget i høringsnotatet. Forslaget får bred støtte fra de høringsinstansene som har uttalt seg.

I prinsippet kan man tenke seg at en utlending som er bosatt i Norge, blir besluttet soningsoverført til hjemlandet før det er truffet vedtak om utvisning, og hvor utlendingsforvaltningen senere kommer til at vedkommende heller ikke skal utvises. Departementet vil etablere rutiner som sikrer at utlendingens tilknytning og andre forhold som kan ha betydning for uforholdsmessighetsvurderingen i utvisningssaken, blir vurdert før det er aktuelt å vurdere overføring.

I saker som berører barn, er hensynet til barnets beste grunnleggende. Dette er samme prinsipp som utlendingsloven § 70 legger til grunn når det gjelder krav til forholdsmessighet i utvisningssaker. Derfor vil blant annet følgende uttalelse i Ot. prp. nr. 75 (2006–2007) gjelde tilsvarende ved soningsoverføringer:

«FNs barnekonvensjon, som siden 2003 gjelder som norsk lov, jf. menneskerettsloven § 2 nr. 4, kan på ulike måter få betydning i utvisningssaker som berører barn. I en sak hvor ektefellen til en utvist fyller vilkårene for fortsatt opphold og ikke ønsker å forlate landet sammen med den utviste, vil vedtaket om utvisning få konsekvenser for barnets samvær med en av foreldrene. I saker hvor ektefellen til den utviste også må, eller velger å forlate landet, vil som oftest også barnet måtte reise. I prinsippet er det heller ikke noe i veien for å utvise en utlending som er mindreårig. I alle disse tilfellene skal barnets beste være et grunnleggende hensyn ved vurderingen av om utvisning er et uforholdsmessig tiltak, jf. artikkel 3. Ingen av bestemmelsene i barnekonvensjonen er imidlertid i seg selv til hinder for at det treffes vedtak om utvisning. Artikkel 9 nr. 4 forutsetter at statene kan treffe vedtak om utvisning selv om det skulle innebære at et barn blir atskilt fra en forelder.»

Når det gjelder spørsmålet om adgang til å iverksette bilaterale avtaler om fullbyrding av straffedommer, selv om de ikke inneholder en bestemmelse om at straffen kan nedsettes til maksimalstraffen for det samme forholdet i Norge, er departementets standpunkt det samme som tidligere. Det vises her til Ot. prp. nr. 41 (1999–2000) punkt 3.4.3. Departementet ønsker å beholde et krav om samtykke fra domfelte i disse tilfellene, jf. forslag til § 12 nytt annet ledd annet punktum. Det vil derfor fortsatt være krav om samtykke fra domfelte der den idømte straffen overskrider fullbyrdingsstatens strafferammer og domsstaten stiller som betingelse at reglene om fortsatt fullbyrdelse anvendes, dvs. at dommen ikke kan omgjøres.

Juss-Buss har pekt på mulige utfordringer knyttet til underretning om og mulighet til klage på utvisningsvedtak når den domfelte befinner seg i utlandet. Det forhold at den utlendingen som vedtaket gjelder, befinner seg i utlandet, svarer til det som er situasjonen i mange utlendingssaker, herunder for eksempel saker om familieinnvandring hvor utgangspunktet er at utlendingen skal fremme søknad fra hjemlandet. Departementet legger derfor til grunn at utlendingsforvaltningen vil sikre at den domfelte blir forsvarlig underrettet om utvisningsvedtak, herunder om klageadgang, jf. forvaltningsloven § 27.

Ved behandlingen av utvisningssaker vurderer utlendingsmyndigheten alltid forholdet til menneskerettighetene, og dette spørsmålet er således vurdert når sak om soningsoverføring igangsettes. Det kan likevel være andre forhold, for eksempel knyttet til selve gjennomføringen av straffen, som også må vurderes opp mot EMK. Ved overføring av domfelte *før* vedtak om utvisning må kriminalomsorgen selv vurdere om overføringen er i strid med EMK.

Gjennom menneskerettsloven er Norge bundet til å følge de menneskerettighetsforpliktelser som der er inntatt, og forvaltningen skal ikke fatte vedtak som kan være i strid med loven. Å vurdere et vedtak om soningsoverføring opp mot bestemmelsene i EMK, vil dermed være relevant i alle saker som gjelder soningsoverføring. Dette gjelder spesielt i saker hvor domfelte ikke samtykker til overføringen, men kan også være relevant i saker der domfelte selv ønsker seg overført.

Slik departementet ser det, er det særlig EMK artikkel 3 om forbud mot tortur som er relevant å vurdere ved soningsoverføring til et annet land. Praksis fra den europeiske menneskerettighetsdomstol viser at det for å konstatere brudd på artikkel 3 må foreligge en individualisert og kon-

kret risiko for at domfelte vil bli utsatt for tortur. At et land Norge overfører til generelt har dårligere fengselsforhold enn Norge, kan etter departementets mening ikke sies å utgjøre en slik konkret risiko. Videre har det betydning om landet har ratifisert EMK og således har forpliktet seg til å overholde innsattes rettigheter etter denne. Samtlige av de land Norge regelmessig soningsoverfører til, er Europarådsland og EU-land som alle har ratifisert EMK.

Etter dette mener departementet at domfeltes rettssikkerhet er meget godt ivaretatt også om kravene i overføringsloven § 12 annet ledd faller bort. Kriminalomsorgen vurderer i hver enkelt sak om overføring bør skje, og denne vurderingen knytter seg særlig til de eventuelle innsigelser domfelte måtte ha mot en overføring. I saker hvor det foreligger opplysninger som tilsier at innsattes menneskerettigheter vil kunne krenkes, foretar departementet en nærmere vurdering av disse opplysningene, og gjør nærmere undersøkelser dersom dette anses nødvendig.

Hvis innsatte ikke har anført særlige grunner for hvorfor vedkommende ikke ønsker å overføres, og det heller ikke er andre konkrete opplysninger i saken som tilsier at en soningsoverføring vil stride mot domfeltes menneskerettigheter, fattes det vedtak om overføring så fremt de øvrige vilkårene etter konvensjonen er oppfylt.

Departementet viser ellers til utkastet til endringer i lov om overføring av domfelte § 12 og merknaden til bestemmelsen.

3.2 Prosedyrer ved unntak fra spesialitetsprinsippet

3.2.1 Gjeldende rett

Norsk rett har ikke saksbehandlingsregler for behandling av anmodninger om samtykke til frafall av spesialitetsprinsippet ved soningsoverføring, jf. tilleggsprotokollen artikkel 3 fjerde ledd bokstav a. Det er behov for å hjemle slike regler i overføringsloven.

3.2.2 Høringsnotatet

I høringsnotatet uttaler departementet blant annet følgende om forslaget til ny bestemmelse om prosedyrer ved unntak fra spesialitetsprinsippet:

«Spesialitetsprinsippet er noe man tradisjonelt kjenner fra utleveringsretten, og er et internasjonalt anerkjent prinsipp. Det innebærer at en person som er utlevert, som hovedregel ikke

kan strafforfølges eller straff fullbyrdes mot ham for andre forhold begått før utleveringen enn de han ble utlevert for. Unntak fra spesialitetsprinsippet gjøres bl.a. dersom den stat som har utlevert vedkommende, samtykker. Samtykke kan gis når begjæringen angår en forbrytelse som tilfredsstiller vilkårene for utlevering. Spesialitetsprinsippet følger bl.a. av Den europeiske konvensjon om utlevering, og fremgår også av utleveringsloven § 12 nr. 1 bokstav a og § 21.

Anmodninger om samtykke til unntak fra spesialitetsprinsippet følger av rettssikkerhetsmessige årsaker de samme prosedyrene som ordinære utleveringssaker, jf. utleveringsloven § 21.

Når det gjelder spesialitetsprinsippet i relasjon til saker om soningsoverføring, reguleres dette av overføringskonvensjonens tilleggsprotokoll artikkel 3 nr. 4. Hovedregelen er at en domfelt som er soningsoverført, ikke kan strafforfølges, dømmes eller fengsles for andre forhold som ble begått før soningsoverføringen. Ved anmodning fra fullbyrdingsstaten kan domsstaten imidlertid samtykke til frafall av spesialitetsprinsippet i henhold til artikkel 3 nr. 4 bokstav a dersom den straffbare handlingen som ligger til grunn for anmodningen, i seg selv kan begrunne utlevering, eller når bare straffeomfanget ville utelukke utlevering.

Departementet finner det naturlig at samtykke til frafall av spesialitetsprinsippet i relasjon til tilleggsprotokollen artikkel 3 nr. 4 bokstav a følger de samme prosessuelle regler som samtykke til frafall av spesialitetsprinsippet i relasjon til utlevering, og foreslår derfor at det inntas en bestemmelse i overføringsloven som viser til prosedyrene for utlevering og overlevering. Dette innebærer at også disse sakene må behandles i henhold til § 21 i utleveringsloven.

Departementet foreslår at følgende bestemmelse tas inn i overføringsloven som ny § 8:

§ 8. Ved anmodning fra fullbyrdingsstaten etter tilleggsprotokollen artikkel 3 fjerde ledd bokstav a, gjelder prosedyrene for vurdering av utlevering eller overlevering tilsvarende.

Det foreslås at nåværende § 8 blir § 9.»

3.2.3 Høringsinstansenes syn

Bare *Politidirektoratet* og *Kriminalomsorgen region nordøst* har uttalt seg om dette forslaget i høringsnotatet. Begge støtter forslaget.

3.2.4 Departementets vurdering

Departementet viderefører forslaget i høringsnotatet og viser til vurderingene foran. Lovteknisk antar departementet det hensiktsmessig å ta saksbehandlingsbestemmelsen inn i en ny § 7 a istedenfor ny § 8 som foreslått i høringsnotatet. Departementet viser ellers til utkastet til endringer i lov om overføring av domfelte § 7a og merknadene til forslaget.

3.3 Korrigering av den norske oversettelsen av tilleggsprotokollen til overføringskonvensjonen

3.3.1 Høringsnotatet

Det er behov for å rette den norske oversettelsen av tilleggsprotokollen art. 3 pkt. 4 bokstav a. Teksten som er tatt inn i overføringsloven, er galt oversatt og gir dermed bestemmelsen et uriktig meningsinnhold.

I høringsnotatet uttaler departementet følgende om forslaget:

«Den engelske originalteksten lyder som følger:

Article 3 – Sentenced persons subject to an expulsion or deportation order
[...]

4. Any person transferred under the provisions of this Article shall not be proceeded against, sentenced or detained with a view to the carrying out of a sentence or detention order, for any offence committed prior to his or her transfer other than that for which the sentence to be enforced was imposed, nor shall he or she for any other reason be restricted in his or her personal freedom, except in the following cases:

- a. when the sentencing State so authorises: a request for authorisation shall be submitted, accompanied by all relevant documents and a legal record of any statement made by the convicted person; authorisation shall be given when the offence for which it is requested would itself be subject to extradition under the law of the sentencing State or when extradition would be excluded only by reason of the amount of punishment;

Den norske oversettelsen lyder i dag som følger:

Art. 3. Domfelte som er gjenstand for utvisningsvedtak
[...]

4. Den som overføres i henhold til bestemmelsene i denne artikkel, skal ikke straffefølges, ilegges straffereaksjon eller holdes i varetekt med henblikk på gjennomføring av en strafferettslig reaksjon eller vedtak om varetekt, for noen straffbar handling begått før han eller hun ble overført unntatt den handling som ligger til grunn for den strafferettslige reaksjonen som skal fullbyrdes, og hans eller hennes personlige frihet skal heller ikke innskrenkes av noen annen grunn, unntatt i følgende tilfeller:

- a. når domsstaten tillater det; anmodning om tillatelse skal fremmes sammen med alle relevante dokumenter og en rettslig nedtegnelse av den forklaring den domfelte måtte ha avgitt; tillatelse skal gis når den straffbare handling som ligger til grunn for anmodningen, i seg selv ville være utvisningsgrunn etter domsstatens lov, eller når bare straffeomfanget ville utelukke utvisning;

Uttrykkene «subject to extradition» og «extradition» er oversatt til henholdsvis «utvisningsgrunn» og «utvisning» og gir per i dag gal mening til bestemmelsen. Riktig oversettelse skal være «utleveringsgrunn» og «utlevering» og må således endres.

Det foreslås at den norske oversettelsen av artikkel 3 nr. 4 bokstav a korrigeres slik at den gir riktig mening, samt at den norske teksten benytter de samme uttrykk som oversettelsen av utleveringskonvensjonen artikkel 14 nr. 1 a. Følgende norske formulering foreslås:

- a. når domsstaten tillater det; anmodning om tillatelse skal fremmes sammen med alle relevante dokumenter og en rettsprotokoll inneholdende den domfeltes forklaring; tillatelse skal gis når den straffbare handling som ligger til grunn for anmodningen, i seg selv ville begrunnet utlevering etter domsstatens lov, eller når bare straffeomfanget ville utelukke utlevering;»

Endringer i lov om overføring av domfelte mv. (avtaler om soningsoverføring og prosedyre ved unntak fra spesialitetsprinsippet) og vedtak om samtykke til inngåelse av avtale mellom Norge og Romania av 20. september 2010 om overføring av domfelte

3.3.2 Høringsinstansenes syn

Bare *Politidirektoratet* og *Kriminalomsorgen region nordøst* har uttalt seg om dette forslaget i høringsnotatet. Begge støtter forslaget.

3.3.3 Departementets vurdering

Departementet viderefører forslaget i høringsnotatet og viser til vurderingene foran. Departementet viser ellers til utkastet til endring av tilleggsprotokollens artikkel 3 pkt. 4 bokstav a og merknadene til forslaget.

4 Avgjørelsesmyndighet i saker om straffegjennomføring med elektronisk kontroll

4.1 Innledende merknader. Gjeldende rett

Fra 1. september 2008 startet Justisdepartementet opp et prøveprosjekt i seks fylker for å teste ut en ny gjennomføringsform utenfor fengsel, straffegjennomføring med elektronisk kontroll. Ordningen er ment som et tiltak for å øke kvaliteten i soningen ved å gi domfelte mulighet til å ivareta sine sosiale og økonomiske forpliktelser og dermed bidra til å redusere tilbakefall til ny kriminalitet. Ordningen kan bare benyttes hvis den idømte fengselsstraffen eller resterende tid frem til forventet prøveløslatelse er inntil fire måneder.

Straffegjennomføringsloven § 6 fastsetter hvem som har myndighet til å treffe avgjørelser etter straffegjennomføringsloven. Lokalt nivå i kriminalomsorgen, dvs. det enkelte fengsel og det enkelte friomsorgskontor, treffer de fleste avgjørelsene om straffegjennomføring, jf. straffegjennomføringsloven § 6 første ledd. Kriminalomsorgsregionene har avgjørelsesmyndighet i saker om straffegjennomføring med elektronisk kontroll, jf. straffegjennomføringsloven § 6 annet ledd. Kriminalomsorgens sentrale forvaltning er klageinstans.

4.2 Høringsnotatet

I høringsnotatet foreslår departementet å endre beslutningsreglene om straffegjennomføring med elektronisk kontroll:

«Etter departementets vurdering taler gode grunner for å legge avgjørelsesmyndigheten til lokalt nivå. Ved oppstart av den nye straffegjennomføringsformen var det nyttig å ha en oversikt over utviklingen av den nye ordningen, og man ønsket å sikre ensartet praksis. Etter at ordningen nå er godt i gang, viser erfaringer at avgjørelsesmyndigheten bør følge hovedregelen om lokal avgjørelse. Lovgrunnlaget er supplert med underliggende regelverk som ivare-

tar domfeltes rettssikkerhet på en god måte. Et annet viktig moment er at lokalt nivå i dag treffer avgjørelser om straffegjennomføringen for dommer opp til ti år. Det vil harmonere godt med dette prinsippet at lokalt nivå treffer avgjørelser om straffegjennomføring med elektronisk kontroll, og saksbehandlingen vil bli mer effektiv.

Departementet foreslår derfor å endre straffegjennomføringsloven § 6 annet ledd slik at de generelle reglene etter straffegjennomføringsloven også gjelder for elektronisk kontroll. Dette innebærer i praksis at ordene «§ 16 annet ledd» fjernes i § 6 annet ledd, slik at hovedregelen i § 6 første ledd også gjelder for straffegjennomføring med elektronisk kontroll.»

4.3 Høringsinstansenes syn

Et flertall av høringsinstansene som har uttalt seg, støtter forslaget i høringsnotatet. Dette er Fredrikstad tingrett, Hordaland statsadvokatembeter, Kriminalomsorgen region øst, nord og sør, Det kriminalitetsforbyggende råd, Advokatforeningen, Norsk Fengsels- og Friomsorgsforbund, Politiets Fellesforbund og Stine Sofies Stiftelse. For eksempel uttaler Advokatforeningen:

«Etter Advokatforeningens syn foreligger gode grunner til at også denne avgjørelsesmyndigheten kan legges til lokalt nivå i kriminalomsorgen i likhet med de fleste andre avgjørelser som er tillagt lokalt nivå i henhold til straffegjennomføringsloven § 6.

Det underliggende regelverk til denne typen straffegjennomføring ansees av Advokatforeningen å ivareta de nødvendige rettssikkerhetshensyn i tilstrekkelig grad, uavhengig av på hvilket nivå i kriminalomsorgen avgjørelsen fattes.

For øvrig økes sannsynligvis effektiviteten i saksbehandlingen ved en slik endring. Lokalt

Endringer i lov om overføring av domfelte mv. (avtaler om soningsoverføring og prosedyre ved unntak fra spesialitetsprinsippet) og vedtak om samtykke til inngåelse av avtale mellom Norge og Romania av 20. september 2010 om overføring av domfelte

nivå vil erfaringsmessig også ofte ha et tett forhold og kjennskap til den det gjelder, slik at de nødvendige tilpasninger og tillatelser lettere kan vurderes og gis.

En endring av straffegjennomføringsloven § 6 annet ledd i samsvar med ovennevnte vil etter Advokatforeningens syn også kunne bidra til økt harmonisering, idet lokalt nivå i dag treffer avgjørelser om straffegjennomføring for dommer opp til 10 år.

På denne bakgrunn er Advokatforeningen enig i den foreslåtte endring av straffegjennomføringsloven § 6 annet ledd.»

Kriminalomsorgen region sørvest avviser ikke forslaget, men peker blant annet på hvilke konsekvenser forslaget vil få for kriminalomsorgen:

«Har departementet vurdert å vente med å overføre avgjørelsesmyndigheten til alle fylkene er omfattet av ordningen? En overføring av avgjørelsesmyndigheten til lokalt nivå vil muligens gå lettere når alle fylkene er omfattet av ordningen. En overføring av avgjørelsesmyndigheten på nåværende tidspunkt vil kreve tett oppfølging.

En økonomisk konsekvens med forslaget vil være at det skjer innsparing på regionalt nivå, mens utgiftene på lokalt nivå øker. Det er ikke gitt at dette går opp i opp.

I forhold til friomsorgen i region sørvest, vil forslaget innebære en betydelig økning i arbeid. Praksis i dag er at regionalt nivå kun sender over saker som vil bli innvilget dersom domfelte vurderes som egnet og det ikke fremkommer nye opplysninger som taler mot. Det betyr at ca halvparten av sakene blir avslått direkte av regionalt nivå, uten at friomsorgen har foretatt egnethetsvurdering. Dersom friomsorgen skal gå gjennom alle sakene, vil dette øke arbeidsmengden betraktelig i region sørvest som har et stort antall søknader om EK.

Den foreslåtte endringen i avgjørelsesmyndighet vil bety at friomsorgen vil få et behov for økte ressurser i forhold til i dag.»

Følgende høringsinstanser er uenige eller kritiske til forslaget: *Kriminalomsorgen region nordøst og vest, Jusshjelpa i Nord-Norge, Juss-Buss og KROM.*

Kriminalomsorgen region nordøst uttaler:

«Region nordøst mener at en endring av avgjørelsesmyndighet ikke bør innføres i pilotpro-

sjektets periode da det er uheldig å endre prosjektets forutsetninger underveis. Vi vil videre påpeke at det kan være problematisk å legge beslutningsmyndigheten i umiddelbar nærhet til utreder. Av hensyn til å oppnå objektivitet kan det være fornuftig med en viss avstand. Dette kan imidlertid løses med å ha egne saksbehandlere hos friomsorgen som innehar nødvendig grad av uavhengighet.»

Kriminalomsorgen region vest uttaler:

«Region vest vurderer at prosessøkonomiske hensyn, samt hensynet til konsekvens og harmoni i straffegjennomføringen taler for at lokalt nivå delegeres den angitte avgjørelsesmyndigheten. Vi stiller likevel spørsmålsteget ved om endringen vil svekke hensynet til likebehandling og ensartet praksis i saksbehandlingen.

Vi tiltrer region øst sine bemerkninger knyttet til at endringen medfører behov for å øke ressursene ved lokalt nivå.»

Jusshjelpa i Nord-Norge uttaler:

«Geografiske forskjeller kan gi negative utslag, som forskjellsbehandling, i små regioner. Det vil ofte være snakk om personlig kunnskap om søkeren hos forvaltningsorganet, som kan påvirke en avgjørelse. Slike problemer vil ikke oppstå på større steder som i Oslo, hvor det vil være langt flere kriminelle. Utgangspunktet er selvfølgelig at forvaltningsorganene ikke lar seg påvirke av slik kunnskap, men Jusshjelpa i Nord-Norge er skeptisk til at lokale organ skal ta seg av denne saksbehandlingen.»

Juss-Buss uttaler:

«Juss-Buss er kritiske til at myndighet til å treffe avgjørelse om straffegjennomføring med elektronisk kontroll blir flyttet fra regionalt til lokalt nivå. Juss-Buss erfarer at det på mange områder er store ulikheter i fengslenes praktisering av regelverket. For å sikre en ensartet praksis, bør avgjørelsesmyndighet i disse sakene derfor beholdes på regionalt nivå med Kriminalomsorgens sentrale forvaltning som klageinstans. Juss-Buss er på bakgrunn av det ovennevnte kritiske til at myndighet til å fatte avgjørelser av sentral betydning for straffegjennomføringen legges til lokalt nivå. Dersom Justisdepartementet velger å legge slik myndighet til lokalt nivå, mener Juss-Buss at det i større

grad enn i dag bør føres kontroll med praksisen i de ulike fengslene. I saker der tidsmomentet er sentralt og klageomgangen kan gå på bekostning av for eksempel tiden med lenkesoning, blir det ekstra viktig med et korrekt og velbegrunnet vedtak i første instans.»

KROM uttaler:

«Det fremgår av forvaltningsloven § 28 at enkeltvedtak kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse i saken, til det forvaltningsorgan (klageinstansen) som er nærmest overordnet det forvaltningsorgan som har truffet vedtaket (underinstansen). *KROM* understreker at departementets forslag nødvendigvis vil medføre at også klagebehandlingsfunksjonen vil bli flyttet; fra sentralt til regionalt nivå. Som følge av dette vil «fotlenkesakene» sjelden eller aldri bli behandlet på sentralt nivå, hvilket øker risikoen for betydelige lokale og regionale forskjeller.

At departementet ikke har drøftet mulige konsekvenser av å flytte klagebehandlingsfunksjonen er etter vår oppfatning en betydelig svakhet ved forslaget.

Vi finner også grunn til å påpeke at saksbehandlingskompetansen på lokalt nivå synes å være varierende og ujevnt fordelt.»

4.4 Departementets vurdering

Departementet går inn for å endre straffegjennomføringsloven § 6 annet ledd slik som foreslått i høringsnotatet. Et flertall av de som har uttalt seg, støtter forslaget. Endringen innebærer at lokalt nivå kan treffe avgjørelser om straffegjennomføring med elektronisk kontroll med regionalt nivå som klageorgan.

Departementet har vurdert å utsette å fremme forslaget slik at alle forslag til regelendringer inngår som ledd i evalueringen av prosjektet, men har kommet til at det bør fremmes nå. Et viktig hensyn ved forslaget er å avlaste Kriminalomsorgens sentrale forvaltning for klagesaker. Da underliggende regelverk er godt utbygget, vil hensynet til rettssikkerhet og likebehandling allerede være godt ivaretatt. Endringen vil dessuten harmonere godt med hovedregelen som gjelder for avgjørelsesmyndigheten i øvrige saker om straffegjennomføring, idet lokalt nivå i dag treffer avgjørelser om straffegjennomføring for dommer opp til 10 år.

Etter dette foreslås at henvisningen til § 16 annet ledd utgår i § 6 annet ledd, slik at hovedregelen i § 6 første ledd også gjelder for straffegjennomføring med elektronisk kontroll.

5 Program mot ruspåvirket kjøring

Etter *gjeldende rett* kan domstolen sette program mot ruspåvirket kjøring (tidligere promilleprogram) som vilkår i en betinget dom, jf. straffeloven § 53 nr. 3 bokstav c. Domstolen kan bare sette programmet som vilkår hvis lovbrøyten er dømt for overtredelse av vegtrafikkloven § 31, jf. § 22 første ledd, og har problem med alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel (tidligere alkoholproblem).

Ved en forglemmelse kom blant annet vilkåret om alkoholproblem ikke med i straffeloven 20. mai 2005 nr. 28. *Departementet* foreslår derfor å ta inn vilkåret i den nye straffeloven § 37 bokstav f, da det åpenbart ikke har vært meningen å gjøre noen realitetsendring på dette punktet.

Da promilleprogrammet ved lov 29. juni 2007 nr. 84 ble utvidet til å gjelde all ruspåvirket kjøring, holdt man fast ved at ordningen fortsatt bare skal gjelde personer som har problem med alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel, jf. Ot.prp. nr. 31 (2006–2007) side 66–67 hvor vilkåret er nærmere omtalt. Det er derfor nødvendig med en tilføyelse i straffeloven 2005 § 37 bokstav f slik at vilkårene for å idømme programmet er i tråd med straffeloven § 53 nr. 3 bokstav e.

Lovforslaget har ikke vært på vanlig *høring* da departementet mener slik høring er åpenbart unødvendig.

6 Avtale mellom Norge og Romania av 20. september 2010 om overføring av domfelte

6.1 Innholdet i avtalen

Den 20. september 2010 ble avtale om overføring av domfelte mellom Norge og Romania undertegnet, i henhold til Kongelig resolusjon av 17. september 2010. I og med at avtalen krever lovendring, er Stortingets samtykke til inngåelse av avtalen nødvendig i medhold av Grl. § 26 annet ledd. Som vedlegg følger avtalen i engelsk originaltekst med oversettelse til norsk.

Formålet med den bilaterale avtalen er å effektivisere arbeidet med soningsoverføringer mellom Romania og Norge, i den hensikt å fremme domfeltes sosiale rehabilitering i sitt eget hjemland. Dette framgår av *avtalens forte*.

Artikkel 3 angir avtalens formål og anvendelsesområde. Avtalen skal kun gjelde for de tilfeller hvor domfelte befinner seg i domsstaten, det vil si at den ikke gjelder for de tilfeller hvor domfelte har unndratt seg straffen ved å rømme til fullbyrdingsstaten. For disse tilfellene vil fortsatt gyldighetskonvensjonen og Schengen-avtalen komme til anvendelse, jf. artikkel 25.

Artikkel 4 angir hvilke kriterier som må være oppfylt for at domslandet kan sende anmodning om soningsoverføring. Anmodning kan sendes såfremt domfelte er borger av fullbyrdingslandet eller bor der. I tillegg kan det sendes anmodning om overføring dersom domfelte har så tette bånd til fullbyrdingsstaten at en soningsoverføring vil være naturlig, forutsatt at fullbyrdingsstaten godtar at anmodningen sendes.

Artikkel 6 omhandler kravet til samtykke fra domfelte og regulerer når slikt samtykke ikke er nødvendig. Bestemmelsen regulerer også domfeltes rett til å uttale seg i sakens anledning, og domsstatens plikt til å informere domfelte om at anmodning om overføring vil bli sendt. Domfelte skal informeres via et standardisert skjema som inngår som vedlegg til avtalen. Det stilles ikke krav til samtykke fra den som skal soningsoverføres, så lenge domfelte er statsborger av fullbyrdingsstaten og anses som bosatt i den staten. Dette er kanskje den viktigste endringen fra

dagens system, som forhåpentligvis vil korte ned saksbehandlingstiden ved tvangsoverføring betydelig.

Artikkel 7 regulerer kravet om dobbel straffbarhet. Det stilles ikke krav til dobbel straffbarhet så lenge domfelte er dømt for ett eller flere av de 3 opplistede lovbruddene i bestemmelsens punkt 1. For andre typer lovbrudd skal fullbyrdingsstaten kun godta overføring dersom handlingen også er straffbar i fullbyrdingsstaten. I forhold til EUs rammebeslutning er det på denne listen lagt til «tyveri», noe som er praktisk i forhold til overføring til Romania. I tillegg er «organisert eller væpnet ran» erstattet med alle typer «ran».

Artikkel 8 bestemmer når fullbyrdingsstaten skal godta en anmodning om overføring. Den regulerer også adgangen for fullbyrdingsstaten til å omgjøre dommen i visse tilfeller. Fullbyrdingsstaten skal godta overføring med mindre det foreligger en av flere opplistede grunner for ikke å godta overføring etter artikkel 9. Fullbyrdingsstaten kan bare omgjøre dommen dersom straffens lengde overskrider øvre strafferamme for tilsvarende forhold i fullbyrdingsstaten, eller dersom straffereaksjonen etter sin art ikke finnes i fullbyrdingsstaten.

Artikkel 9 opplister spesifikke grunner for fullbyrdingsstaten til å avslå en anmodning om soningsoverføring. For eksempel gir det grunn til å avslå dersom anmodningen er sendt når det gjenstår kortere enn 6 måneder soningstid. Denne regelen gjelder også etter europarådskonvensjonen. Avtalen fastsetter klare frister for saksbehandlingen og gjennomføringen av soningsoverføringen. Etter *artikkel 12* skal en beslutning om soningsoverføring som hovedregel være truffet 90 dager fra anmodningen ble mottatt. Domfelte skal overføres innen 30 dager etter at fullbyrdingsstaten har godtatt overføringen, jf. *artikkel 14*. Domsstaten skal være ansvarlig for selve overføringen og for de nødvendige transittillatelser.

Artikkel 16 omhandler spesialitetsprinsippet. Spesialitetsprinsippet innebærer at fullbyrdingslandet kun på visse vilkår kan straffeforfølge,

dømme eller fengsle domfelte for andre straffbare forhold som han eller hun begikk før soningsoverføringen.

Artikkel 22 regulerer hvilken stat som bærer hvilke kostnader. Kostnadene ved selve uttransporteringen bæres av domsstaten, mens øvrige kostnader bæres av fullbyrdingsstaten. Dette innebærer en endring i forhold til gjeldende ordning, hvor det er fullbyrdingsstaten som bekoster transporten.

Artikkel 25 fastsetter at avtalen skal erstatte den europeiske overføringskonvensjonen og dens tilleggsprotokoll for så vidt gjelder de korresponderende bestemmelser.

Artikkel 27 inneholder sluttbestemmelser. Den fastsetter at avtalen vil tre i kraft på den trettiende dagen etter datoen for den siste meddelelsen om at partene har fullført de interne prosedyrer for ikrafttredelse. Videre fastsettes at avtalen kan endres ved skriftlig avtale mellom partene og at den kan sies opp med seks måneders varsel.

6.2 Bør Norge inngå avtalen?

Avtalen vil, når den trer i kraft, gjøre arbeidet med soningsoverføringer til Romania enklere og mer effektivt. Særlig vil saksbehandlingstiden kortes ned ved at det ikke lenger stilles krav til endelig utvisningsvedtak for å overføre en rumensk borger til Romania uten domfeltes samtykke. Videre vil det forhold at det settes klare tidsfrister for behandling av en anmodning og for gjennomføringen føre til kortere saksbehandlingstid. Det er også en forenkling at man ikke lenger stiller krav til dobbel straffbarhet for en rekke forbrytelsestyper. Avtalen som er fremforhandlet bygger i hovedsak på de samme prinsipper som EUs rammebeslutning om soningsoverføring, noe som kan være positivt ved en fremtidig anmodning om tilslutningsavtale til rammebeslutningen.

Bilaterale avtaler om soningsoverføring gjelder begge veier. Norge vil dermed ha plikt til å ta i

mot norske borgere og personer bosatt i Norge som er domfelt i Romania. Erfaringer så langt tilsier imidlertid at antallet soningsoverføringer til Romania vil være langt høyere enn overføringer til Norge.

Det er antatt at å sone i sitt eget hjemland er gunstigere for den domfelte med hensyn til rehabilitering og tilbakeføring til samfunnet. I tillegg er de siste års utvikling i kriminalitetsbildet og i grenseoverskridende kriminalitet en viktig motivasjonsfaktor for å soningsoverføre flere. Rask soningsoverføring til hjemlandet kan i større grad forhindre utvikling av nye kriminelle nettverk innenfor fengselsmurene, samt virke preventivt overfor andre som vurderer å komme til Norge for å begå kriminalitet. Samtidig vil flere soningsoverføringer bedre kapasiteten i norske fengsler.

Departementet mener etter dette at Norge bør inngå avtalen med Romania om overføring av domfelte.

6.3 Behov for lovendringer?

Gjennomføring av avtalen nødvendiggjør endringer i norsk lov. Lov om overføring av domfelte § 12 gir i dag hjemmel til å inngå bilaterale avtaler om soningsoverføring. Bestemmelsens annet ledd setter imidlertid en viktig skranke for slike avtaler, ved at det må foreligge samtykke fra domfelte, alternativt at domfelte har rømt fra domsstaten (tilleggsprotokollen artikkel 2) eller er endelig utvist (tilleggsprotokollen artikkel 3). For å kunne inngå mer effektive bilaterale avtaler om soningsoverføring slik at flere utenlandske innsatte kan overføres, og for på sikt å nå målet om en tilslutningsavtale til EUs rammebeslutning, er det dermed behov for en utvidet hjemmel i overføringsloven til inngåelse av slike avtaler. Når det gjelder den nærmere utformingen, viser departementet til lovforslaget og motivene i kapittel 3 ovenfor.

7 Administrative og økonomiske konsekvenser

Proposisjonen følger opp sentrale løfter i Politisk plattform for regjeringen 2009–2013 om at utlendinger som begår kriminalitet pågripes, pådømmes og sendes ut av landet så raskt som mulig. Ved tilslutning til EUs soningsoverføringsavtale og flere bilaterale avtaler vil regjeringen at flere utenlandske kriminelle skal sone i hjemlandet.

Forslaget vil legge til rette for å øke antall soningsoverføringer. Økt antall soningsoverføringer bidrar til å frigjøre plasser til varetekt og til domsinnsatte som skal tilbakeføres til det norske samfunnet, og vil således innebære en besparelse. Hvor stor økningen blir, avhenger særlig av hvor mange bilaterale avtaler som blir inngått som følge av utvidede rammer. Tilslutning til EUs ram-

meavtale vil ytterligere bidra til å øke antall soningsoverføringer.

Departementet foreslår dessuten i lovproposisjonen å overføre avgjørelsesmyndighet i saker om straffegjennomføring med elektronisk kontroll fra regionalt til lokalt nivå i kriminalomsorgen. Forslaget innebærer at enkelte arbeidsoppgaver overføres til lokalt nivå. I en overgangsfase vil det være behov for noe opplæring og tilpassing av rutiner og systemer som følge av endrede ansvarsforhold. Samlet sett antas forslaget å kunne gjennomføres innenfor uendret ressursnivå.

Forslaget om tilføyelse i straffeloven 2005 § 37 bokstav f vil ikke ha økonomiske eller administrative konsekvenser.

8 Merknader til de enkelte bestemmelsene

8.1 Endringer i lov om overføring av domfelte

Til ny § 7a

Bestemmelsen er ny og regulerer hvilke prosedyrer som skal gjelde ved vurderingen av om det skal gis samtykke til frafall av spesialitetsprinsippet ved soningsoverføring.

Spesialitetsprinsippet er noe man tradisjonelt kjenner fra utleveringsretten, og er et internasjonalt anerkjent prinsipp. Prinsippet innebærer at en person som er utlevert, som hovedregel ikke kan straffeforfølges eller straff fullbyrdes mot ham, for andre forhold begått før utleveringen enn de vedkommende ble utlevert for.

Det er blant annet adgang til å gjøre unntak fra spesialitetsprinsippet når staten som har utlevert domfelte, samtykker. Utleveringsstaten kan samtykke når begjæringen gjelder forbrytelse som tilfredsstiller vilkårene for utlevering. Spesialitetsprinsippet følger bl.a. av Den europeiske konvensjon om utlevering, og fremgår også av utleveringsloven § 12 nr. 1 bokstav a og § 21.

Til § 12

Endringen innebærer at det, i avtaler som ikke omfattes av overføringskonvensjonen eller gyldighetskonvensjonen, ikke lenger er et generelt lovbestemt vilkår om at domfelte samtykker, er borger av fullbyrdingslandet og har reist dit for å unndra seg straffen eller er utvist fra domsstaten.

Endringen i annet ledd annet punktum innebærer krav om samtykke fra domfelte der den idømte straffen overskrider fullbyrdingsstatens strafferammer, og domsstaten stiller som betingelse at reglene om fortsatt fullbyrdelse anvendes, dvs. at dommen ikke kan omgjøres.

Til artikkel 3 pkt. 4 bokstav a

Teksten foreslås korrekt oversatt fra den engelske originalversjonen og skal erstatte tidligere oversettelse til norsk. Den korrigerte versjonen

benytter de samme uttrykkene som i utleveringskonvensjonen artikkel 14 nr. 1 bokstav a.

Om bakgrunnen for endringen, se kapittel 3.

8.2 Endringer i straffegjennomføringsloven

Til § 6 annet ledd

Henvisningen til § 16 annet ledd er slettet.

Endringen innebærer at myndigheten til å treffe avgjørelser om straffegjennomføring med elektronisk kontroll følger samme beslutningsnivå som andre saker etter straffegjennomføringsloven, det vil si at beslutningen treffes av lokalt nivå med regionalt nivå som klageinstans.

Om bakgrunnen for endringen, se kapittel 4.

8.3 Endringen i straffeloven 20. mai 2005 nr. 28

Til § 37 bokstav f

Ved en forglemmelse har vilkåret om rusproblem falt ut i straffeloven 2005. Det har imidlertid ikke vært meningen med noen realitetsendring, og vilkåret er derfor tatt inn igjen, jf. Ot.prp. nr. 90 (2003–2004) side 268.

Om bakgrunnen for endringen, se kapittel 5.

8.4 Ikraftsetting

Det er ikke behov for tilpasninger før endringene i loven kan tre i kraft. Lovendringene kan således tre i kraft straks.

8.5 Samtykke til inngåelse av avtale mellom Norge og Romania om overføring av domfelte

Teksten i avtalen er inntatt i vedlegg 1. Både den norske, rumenske og engelske teksten er originaltekster, men den engelske skal gå foran ved tolkningstil. Om bakgrunnen, se kapittel 6.

Endringer i lov om overføring av domfelte mv. (avtaler om soningsoverføring og prosedyre ved unntak fra spesialitetsprinsippet) og vedtak om samtykke til inngåelse av avtale mellom Norge og Romania av 20. september 2010 om overføring av domfelte

Justis- og politidepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et fremlagt forslag til proposisjon til Stortinget om endringer i lov om overføring av domfelte mv. (avtaler om soningsoverføring og prosedyre ved unntak fra spesialitetsprinsippet) og vedtak om samtykke til inngåelse av avtale mellom Norge og Romania av 20. september 2010 om overføring av domfelte.

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak om endringer i lov om overføring av domfelte mv. (avtaler om soningsoverføring og prosedyre ved unntak fra spesialitetsprinsippet) og vedtak om samtykke til inngåelse av avtale mellom Norge og Romania av 20. september 2010 om overføring domfelte, i samsvar med vedlagte forslag.

A Forslag

til lov om endringer i lov om overføring av domfelte mv. (avtaler om soningsoverføring og prosedyre ved unntak fra spesialitetsprinsippet)

I

I lov 20. juli 1991 nr. 67 om overføring av domfelte gjøres følgende endringer:

Ny § 7a skal lyde:

Ved anmodning fra fullbyrdingsstaten etter tilleggsprotokollen artikkel 3 fjerde ledd bokstav a, gjelder prosedyrene for vurdering av utlevering eller overlevering tilsvarende.

§ 12 annet ledd oppheves.

Nåværende tredje ledd blir nytt annet ledd. Nytt annet ledd annet punktum skal lyde:

I slike tilfeller kreves likevel samtykke fra domfelte.

Nåværende fjerde ledd blir nytt tredje ledd.

I lovens del B, etter artikkel 25, i tilleggsprotokollen av 18. desember 1997 til den europeiske konvensjon av 21. mars 1983 om overføring av domfelte, skal artikkel 3 nr. 4 bokstav a lyde slik i norsk oversettelse:

når domsstaten tillater det; anmodning om tillatelse skal fremmes sammen med alle relevante dokumenter og en rettsprotokoll inneholdende den domfeltes forklaring; tillatelse skal gis når den straffbare handling som ligger til grunn for anmodningen, i seg selv ville begrunnet utlevering etter domsstatsens lov, eller når bare straffeomfanget ville utelukke utlevering;

II

I lov 18. mai 2001 nr. 21 om gjennomføring av straff mv. (straffegjennomføringsloven) gjøres følgende endring:

§ 6 annet ledd første punktum skal lyde:

Regionalt nivå treffer avgjørelse i alle saker etter § 11, § 37 fjerde ledd og syvende ledd tredje punktum, § 38 tredje og fjerde ledd, § 44 annet ledd og § 58 annet ledd.

III

I lov 20. mai 2005 om straff (straffeloven) gjøres følgende endring:

§ 37 bokstav f skal lyde:

gjennomføre narkotikaprogram med domstolskontroll eller program mot ruspåvirket kjøring for personer som er dømt for overtredelse av vegtrafikkloven § 31, jf. § 22 første ledd, og som har problem med alkohol eller annet berusende eller bedøvende middel, forutsatt at domfelte har samtykket til å gjennomføre programmene,

IV

Loven trer i kraft straks.

Endringer i lov om overføring av domfelte mv. (avtaler om soningsoverføring og prosedyre ved unntak fra spesialitetsprinsippet) og vedtak om samtykke til inngåelse av avtale mellom Norge og Romania av 20. september 2010 om overføring av domfelte

B**Forslag****til vedtak om samtykke til inngåelse av avtale mellom Norge og Romania av 20. september 2010 om overføring av domfelte****I**

Stortinget samtykker i inngåelse av avtale 20. september 2010 mellom Norge og Romania om overføring av domfelte.

Vedlegg 1

Treaty between the Kingdom of Norway and Romania on the Transfer of Sentenced Persons

The Kingdom of Norway and Romania, hereinafter referred to as the «Contracting Parties»,

Taking into consideration the laws and regulations in force regarding law enforcement of the Contracting Parties and the desirability of enhancing their cooperative efforts in law enforcement and the administration of justice,

Desiring to facilitate the social rehabilitation of sentenced persons into their own society,

Considering that these objectives require that persons who are sentenced by final judgment as a result of their commission of a criminal offence should be given the opportunity to serve their sentences within their own society and that the best means to achieve this is to transfer them to their own countries,

Considering the need for extended application of the principle of the transfer of sentenced persons,

Taking into account that:

1. Both Contracting Parties have ratified the Council of Europe Convention on the Transfer of Sentenced Persons of 21 March 1983. Under that Convention, sentenced persons may be transferred to serve the remainder of their sentence only to their State of nationality and only with their consent and that of the States involved. The Additional Protocol to that Convention of 18 December 1997, which allows transfer without the person's consent, subject to certain conditions, has also been ratified by both Contracting Parties.
2. However, a further development of the cooperation provided for in the Council of Europe instruments concerning the enforcement of criminal judgments should be envisaged, in particular where citizens of the Contracting Parties were the subject of a criminal judgment and were sentenced to a custodial sentence or a measure involving deprivation of liberty in another Contracting Party. Notwithstanding

Traktat mellom Kongeriket Norge og Romania om overføring av domfelte

Kongeriket Norge og Romania, heretter kalt «traktatpartene»,

som tar i betraktning traktatpartenes gjeldende lover og regler om rettshåndhevelse og ønsket om å styrke sitt samarbeid om rettshåndhevelse og rettspleie,

som ønsker å tilrettelegge for sosial rehabilitering av domfelte i deres eget samfunn,

som mener at disse målene krever at personer som har fått en endelig dom for en straffbar handling de har begått, bør gis anledning til å sone straffen i sitt eget samfunn, og at dette best kan oppnås ved å overføre dem til deres eget land,

som mener det er behov for en utvidet anvendelse av prinsippet om overføring av domfelte,

som tar i betraktning at:

1. Begge traktatpartene har ratifisert Europarådets konvensjon om overføring av domfelte av 21. mars 1983. I henhold til denne konvensjonen kan domfelte overføres for å sone den resterende del av sin dom bare til den staten hvor de er borgere, og bare hvis de selv og den involverte staten samtykker. Tilleggsprotokollet til denne konvensjonen av 18. desember 1997, som tillater overføring uten den domfeltes samtykke under visse forutsetninger, er også ratifisert av begge traktatparter.
2. Det bør imidlertid vurderes å videreutvikle samarbeidet nedfelt i Europarådets instrumenter når det gjelder fullbyrding av straffedommer, særlig når borgere av traktatpartene får en straffedom og ilegges en frihetsstraff eller et tiltak som innebærer frihetsberøvelse i den annen traktatpart. Til tross for behovet for å gi den domfelte tilfredsstillende garantier, bør hans eller hennes delaktighet i prosessen ikke

the need to provide the sentenced person with adequate safeguards, his or her involvement in the proceedings should no longer be dominant by requiring in all cases his or her consent to the forwarding of a judgment to the other Contracting Party for the purpose of its recognition and enforcement of the sentence imposed.

3. This Treaty should be applied in a manner which allows general principles of equality, fairness and reasonableness to be respected.
4. Nothing in this Treaty should be interpreted as prohibiting refusal to execute a decision when there are objective reasons to believe that the sentence was imposed for the purpose of punishing a person on the grounds of his or her sex, race, religion, ethnic origin, nationality, language, political opinions or sexual orientation, or that that person's position may be prejudiced on any one of those grounds.
5. This Treaty should not prevent any Contracting Party from applying its constitutional rules relating to due process, freedom of association, freedom of the press and freedom of expression in other media.

Have agreed as follows:

Article 1

Definitions

For the purposes of this Treaty:

- a. «sentenced person» is any person, including a minor, against whom a judgment has been pronounced in the territory of either Party and who is being detained in that territory;
- b. «judgment» shall mean a final decision or order of a court of the issuing State imposing a sentence on a natural person;
- c. «sentence» shall mean any custodial sentence or any measure involving deprivation of liberty imposed for a limited or unlimited period of time on account of a criminal offence on the basis of criminal proceedings;
- d. «issuing State» shall mean the State in which a judgment is delivered;
- e. «executing State» shall mean the State to which a judgment is forwarded for the purpose of its recognition and enforcement;
- f. the state in which the sentenced person «lives» is the State in which the sentenced person lives and has been legally residing continuously for at least five years and will retain a permanent right of residence there;

lenger være så dominerende at det i alle tilfeller kreves hans eller hennes samtykke for å oversende en dom til den annen traktatpart med henblikk på anerkjennelse av dommen og fullbyrding av den ilagte straffen.

3. Denne traktat skal anvendes på en slik måte at alminnelige prinsipper om likhet, rettferdighet og rimelighet respekteres.
4. Intet i denne traktat skal tolkes som et forbud mot å nekte å gjennomføre en beslutning når det finnes objektive grunner til å tro at dommen ble avsagt med det formål å straffe en person på grunn av vedkommendes kjønn, rase, religion, etniske opprinnelse, nasjonalitet, språk, politiske oppfatninger eller seksuelle legning, eller at vedkommendes stilling kan være skadelidende av ovennevnte grunner.
5. Denne traktat skal ikke være til hinder for at en traktatpart anvender sine egne grunnlovsmessige regler om rettferdig rettergang, foreningsfrihet, pressefrihet og ytringsfrihet i andre medier.

er blitt enige om følgende:

Artikkel 1

Definisjoner

I denne traktaten betyr:

- a. «domfelt» – enhver person, herunder en mindreårig, som er ilagt en dom i den utstedende stat og som er fengslet i den staten,
- b. «dom» – en endelig rettsavgjørelse eller rettskjennelse som er avsagt av en domstol i den utstedende stat og som ilegger en fysisk person en straff,
- c. «straff» – en frihetsstraff eller et tiltak som innebærer frihetsberøvelse, som idømmes for et begrenset eller ubegrenset tidsrom som følge av et straffbart forhold og på grunnlag av en strafferettslig forfølgning.
- d. «utstedende stat» – staten der dommen er avsagt,
- e. «fullbyrdingsstat» – staten som dommen oversendes til for anerkjennelse og fullbyrding,
- f. staten der en domfelt «bor» er den staten der den domfelte bor og har hatt lovlig opphold uavbrutt i minst fem år og der vedkommende vil beholde permanent oppholdstillatelse.

Endringer i lov om overføring av domfelte mv. (avtaler om soningsoverføring og prosedyre ved unntak fra spesialitetsprinsippet) og vedtak om samtykke til inngåelse av avtale mellom Norge og Romania av 20. september 2010 om overføring av domfelte

g. «national» shall mean for the Kingdom of Norway, a Norwegian citizen and, for Romania, a Romanian citizen.

g. «borger» – for Romanias vedkommende en rumensk statsborger, og for Kongeriket Norges vedkommende en norsk statsborger.

Article 2

Determination of the competent authorities

1. The competent authority is, for the Kingdom of Norway, the Ministry of Justice and the Police, and for Romania, the Ministry of Justice. For the purposes of Article 14 «competent authority» means, for the Kingdom of Norway, the Ministry of Justice and the Police, and, for Romania, the Ministry of Administration and the Interior.
2. The Contracting Parties shall notify each other of any changes of the competent authorities.

Artikkel 2

Fastsettelse av de kompetente myndigheter

1. Den kompetente myndighet er Justis- og politidepartementet for Kongeriket Norges vedkommende og Justisdepartementet for Romanias vedkommende. I forbindelse med artikkel 15 og artikkel 17 nr. 3 betyr «den kompetente myndighet» for Kongeriket Norges vedkommende Justis- og politidepartementet, og for Romanias vedkommende Administrasjons- og innenriksdepartementet.
2. Traktatpartene skal underrette hverandre om eventuelle endringer med hensyn til de kompetente myndigheter.

Article 3

Purpose and scope

1. The purpose of this Treaty is to establish the rules under which a Contracting Party, with a view to facilitating the social rehabilitation of the sentenced person, is to recognize a judgment and enforce the sentence.
2. This Treaty shall apply where the sentenced person is in the issuing State.
3. This Treaty shall apply only to the recognition of judgments and the enforcement of sentences within the meaning of this Treaty. The fact that, in addition to the sentence, a fine and/or a confiscation order has been imposed, which has not yet been paid, recovered or enforced, shall not prevent a judgment from being forwarded.
4. This Treaty shall not have the effect of modifying the obligation to respect fundamental rights and fundamental legal principles as enshrined in the European Convention on Human Rights.

Artikkel 3

Formål og virkeområde

1. Formålet med denne traktat er å fastsette reglene traktatpartene skal følge for å anerkjenne en dom og fullbyrde en straff med sikte på å tilrettelegge for sosial rehabilitering av den domfelte.
2. Denne traktat får anvendelse når den domfelte befinner seg i den utstedende stat.
3. Denne traktat får anvendelse kun i forhold til anerkjennelse av dommer og fullbyrding av straff slik det er definert i denne traktat. Det forhold at det i tillegg til straff er ilagt en bot og/eller gitt pålegg om inndragelse som ennå ikke er innbetalt, innkrevd eller fullbyrdet, skal ikke være til hinder for at en dom oversendes.
4. Denne traktat skal ikke medføre endringer i plikten til å overholde grunnleggende rettigheter og rettsprinsipper som er nedfelt i Den europeiske konvensjon om menneskerettighetene.

Article 4

Criteria for forwarding a judgment and a certificate

1. Provided that the sentenced person is in the issuing State and provided that this person has given his or her consent where required under Article 6, a judgment, together with the certificate for which the standard form is given in Annex I, may be forwarded to the other Contracting Party when:

Artikkel 4

Kriterier for oversendelse av dom og sertifikat

1. Forutsatt at den domfelte befinner seg i den utstedende stat og har gitt sitt samtykke når dette kreves i henhold til artikkel 6, kan en dom sammen med et sertifikat etter standardskjemaet i vedlegg I, oversendes til den annen traktatpart når:

Endringer i lov om overføring av domfelte mv. (avtaler om soningsoverføring og prosedyre ved unntak fra spesialitetsprinsippet) og vedtak om samtykke til inngåelse av avtale mellom Norge og Romania av 20. september 2010 om overføring av domfelte

- a. the other Contracting Party is the State of nationality of the sentenced person or is the State in which the sentenced person lives; or
 - b. the other Contracting Party is the State, of which, while not being the State in a), the sentenced person has such close ties to, that a transfer is deemed appropriate, and the competent authority of that Contracting Party consents to the forwarding of the judgment and the certificate.
2. The forwarding of the judgment and the certificate may take place where the competent authority of the issuing State, where appropriate after consultations between the competent authorities of the issuing and the executing States, is satisfied that the enforcement of the sentence by the executing State would serve the purpose of facilitating the social rehabilitation of the sentenced person.
 3. Before forwarding the judgment and the certificate, the competent authority of the issuing State may consult, by any appropriate means, the competent authority of the executing State. Consultation shall be obligatory in the cases referred to in paragraph 1 (b). In such cases the competent authority of the executing State shall promptly inform the issuing State of its decision whether or not to consent to the forwarding of the judgment.
 4. During such consultation, the competent authority of the executing State may present the competent authority of the issuing State with a reasoned opinion, that enforcement of the sentence in the executing State would not serve the purpose of facilitating the social rehabilitation and successful reintegration of the sentenced person into society.
Where there has been no consultation, such an opinion may be presented without delay after the transmission of the judgment and the certificate. The competent authority of the issuing State shall consider such opinion and decide whether to withdraw the certificate or not.
 5. The executing State may, on its own initiative, request the issuing State to forward the judgment together with the certificate. The sentenced person may also request the competent authorities of the issuing State or of the executing State to initiate a procedure for forwarding the judgment and the certificate under this Treaty. Requests made under this paragraph shall not create an obligation of the issuing
- a. den annen traktatpart er den staten som den domfelte er borger av, eller den staten hvor den domfelte bor, eller
 - b. den annen traktatpart er den staten som den domfelte har så nær tilknytning til, uten at det dermed er den staten som er omhandlet i bokstav a), at en overføring anses som formålstjenlig, og den kompetente myndighet i denne staten gir sitt samtykke til oversendelsen av dommen og sertifikatet.
2. Oversending av dommen og sertifikatet kan skje når den kompetente myndighet i den utstedende stat, eventuelt etter samråd mellom de kompetente myndigheter i den utstedende stat og fullbyrdingsstaten, har funnet det godtgjort at fullbyrding av straffen i fullbyrdingsstaten vil tjene formålet om å tilrettelegge for sosial rehabilitering av den domfelte.
 3. Før dommen og sertifikatet oversendes kan den kompetente myndighet i den utstedende stat rådføre seg, på hensiktsmessig måte, med den kompetente myndighet i fullbyrdingsstaten. Samråd skal være obligatorisk i tilfeller omhandlet i nr. 1 b). I slike tilfeller skal den kompetente myndighet i fullbyrdingsstaten omgående informere den utstedende stat om sin beslutning om hvorvidt den vil gi sitt samtykke eller ikke til oversendelse av dommen.
 4. Under et slikt samråd kan den kompetente myndighet i fullbyrdingsstaten framlegge for den kompetente myndighet i den utstedende stat en begrunnet uttalelse om at fullbyrding av straffen i fullbyrdingsstaten ikke vil tjene formålet om å tilrettelegge for sosial rehabilitering og en vellykket reintegrering av den domfelte i samfunnet.
Dersom samråd ikke har funnet sted, kan en slik uttalelse uten opphold framlegges etter at dommen og sertifikatet er oversendt. Den kompetente myndighet i den utstedende stat skal vurdere en slik uttalelse og bestemme om den vil trekke sertifikatet tilbake eller ikke.
 5. Fullbyrdingsstaten kan på eget initiativ anmode den utstedende stat om å oversende dommen sammen med sertifikatet. Den domfelte kan også anmode de kompetente myndigheter i den utstedende stat eller i fullbyrdingsstaten om å innlede prosedyren for oversendelse av dommen og sertifikatet i henhold til denne traktat. Anmodninger som er framsatt i henhold til denne bestemmelse, medfører ikke

State to forward the judgment together with the certificate.

at den utstedende stat har plikt til å oversende dommen sammen med sertifikatet.

Article 5

Forwarding of the judgment and the certificate

1. The judgment or a certified copy of it, together with the certificate, shall be forwarded, by the competent authority of the issuing State directly to the competent authority of the executing State, as defined in Article 2, by any means which leaves a written record under conditions allowing the executing State to establish its authenticity. The original of the judgment, or a certified copy of it, and the original of the certificate, shall be sent to the executing State if it so requires. All official communications shall also be made directly between the said competent authorities.
2. The certificate shall be signed, and its content certified as accurate, by the competent authority of the issuing State.

Article 6

Opinion and notification of the sentenced person

1. Without prejudice to paragraph 2, a judgment together with a certificate may be forwarded to the executing State for the purpose of its recognition and enforcement of the sentence only with the consent of the sentenced person in accordance with the law of the issuing State.
2. The consent of the sentenced person shall not be required where:
 - a. the sentenced person is a national of the executing State and lives in that State;
 - b. the sentenced person will be deported to the executing State once he or she is released from the enforcement of the sentence on the basis of an expulsion or deportation order included in the judgment or in a judicial or administrative decision or any other measure consequential to the judgment;
3. The sentenced person shall be given an opportunity to state his or her opinion orally or in writing. Where the issuing State considers it necessary in view of the sentenced person's age or his or her physical or mental condition, that opportunity shall be given to his or her legal representative.
The opinion of the sentenced person shall be taken into account when deciding the issue of

Artikkel 5

Oversendelse av dommen og sertifikatet

1. Den kompetente myndighet i den utstedende stat skal oversende dommen eller en bekreftet kopi av denne sammen med sertifikatet direkte til den kompetente myndighet i fullbyrdingsstaten som definert i artikkel 2, på en hensiktsmessig måte som etterlater skriftlig spor som gjør det mulig for fullbyrdingsstaten å fastslå ektheten. Originaleksemplar av dommen eller en bekreftet kopi av denne samt originaleksemplar av sertifikatet skal oversendes fullbyrdingsstaten dersom den krever det. All offisiell kommunikasjon skal også skje direkte mellom de nevnte kompetente myndigheter.
2. Sertifikatet skal signeres og innholdet skal bekreftes som riktig av den kompetente myndighet i den utstedende stat.

Artikkel 6

Uttalelse fra og underretning til den domfelte

1. Med forbehold for nr. 2, kan en dom sammen med et sertifikat kun oversendes fullbyrdingsstaten for anerkjennelse av denne og fullbyrding av straffen etter at den domfelte har gitt sitt samtykke i samsvar med lovgivningen i den utstedende stat.
2. Det kreves ikke samtykke fra den domfelte når:
 - a. den domfelte er borger av fullbyrdingsstaten og bor i denne staten,
 - b. den domfelte vil bli utsendt til fullbyrdingsstaten så snart vedkommende er løslatt fra fullbyrding av straffen på grunnlag av et utvisnings- eller bortvisningsvedtak som inngår i dommen eller i en rettsavgjørelse eller et administrativt vedtak eller enhver annen reaksjon som følger av dommen,
3. Den domfelte skal gis anledning til si sin mening muntlig eller skriftlig. Dersom den utstedende stat mener det er nødvendig av hensyn til den domfeltes alder eller hans eller hennes fysiske eller psykiske tilstand, skal denne anledningen gis til hans eller hennes rettslige representant.
Uttalelsen fra den domfelte skal tas i betraktning når det skal avgjøres om dommen skal

Endringer i lov om overføring av domfelte mv. (avtaler om soningsoverføring og prosedyre ved unntak fra spesialitetsprinsippet) og vedtak om samtykke til inngåelse av avtale mellom Norge og Romania av 20. september 2010 om overføring av domfelte

forwarding the judgment together with the certificate. Where the person has availed him or her self of the opportunity provided in this paragraph, the opinion of the sentenced person shall be forwarded to the executing State. If the sentenced person stated his or her opinion orally, the issuing State shall ensure that the written record of such statement is available to the executing State.

4. The competent authority of the issuing State shall inform the sentenced person, in a language which he or she understands, that it has decided to forward the judgment together with the certificate by using the standard form of the notification set out in Annex II.

oversendes sammen med sertifikatet. Dersom den domfelte har benyttet seg av anledningen gitt i denne bestemmelse, skal vedkommendes uttalelse oversendes til fullbyrdingsstaten. Dersom den domfelte har uttalt seg muntlig, skal den utstedende stat sørge for at et skriftlig referat av denne uttalelsen er tilgjengelig for fullbyrdingsstaten.

4. Den kompetente myndighet i den utstedende stat skal informere den domfelte på et språk vedkommende forstår, ved hjelp av standardskjemaet for underretning i vedlegg II, om at den har besluttet å oversende dommen sammen med sertifikatet.

Article 7

Double criminality

1. The following offences, if they are punishable in the issuing State by a custodial sentence or a measure involving deprivation of liberty for a maximum period of at least three years, and as they are defined by the law of the issuing State, shall, under the terms of this Treaty and without verification of the double criminality of the act, give rise to recognition of the judgment and enforcement of the sentence imposed:
 - participation in a criminal organization,
 - terrorism,
 - trafficking in human beings,
 - sexual exploitation of children and child pornography,
 - illicit trafficking in narcotic drugs and psychotropic substances,
 - illicit trafficking in weapons, munitions and explosives,
 - corruption,
 - fraud,
 - laundering of the proceeds of crime,
 - counterfeiting currency, including of the euro,
 - computer-related crime,
 - environmental crime, including illicit trafficking in endangered animal species and in endangered plant species and varieties,
 - facilitation of unauthorized entry and residence,
 - murder, grievous bodily injury,
 - illicit trade in human organs and tissue,
 - kidnapping, illegal restraint and hostage-taking,

Artikkel 7

Dobbel straffbarhet

1. Følgende lovovertrедelser, slik de er definert i den utstedende stats lovgivning og dersom de i den utstedende stat kan straffes med en frihetsstraff eller et tiltak som innebærer frihetsberøvelse med en øvre strafferamme på minst tre år, skal i henhold til denne traktat og uten at det sjekkes om det foreligger dobbel straffbarhet, føre til anerkjennelse av dommen og fullbyrding av den ilagte straff:
 - deltakelse i en kriminell organisasjon,
 - terrorisme,
 - menneskehandel,
 - seksuell utnyttelse av barn og barnepornografi,
 - ulovlig handel med narkotika og psykotrope stoffer,
 - ulovlig handel med våpen, ammunisjon og sprengstoff,
 - korrupsjon,
 - bedrageri,
 - hvitvasking av utbytte fra straffbare handlinger,
 - valutasvindel, også i euro,
 - datarelatert kriminalitet,
 - miljøkriminalitet, herunder ulovlig handel med truede dyrearter og plantearter og plantevarianter,
 - tilrettelegging for ulovlig innvandring og opphold,
 - forsettlig drap, grov legemsbeskadigelse,
 - ulovlig handel med organer og vev fra mennesker,
 - bortføring, ulovlig frihetsberøvelse og gisseltaking,

Endringer i lov om overføring av domfelte mv. (avtaler om soningsoverføring og prosedyre ved unntak fra spesialitetsprinsippet) og vedtak om samtykke til inngåelse av avtale mellom Norge og Romania av 20. september 2010 om overføring av domfelte

- racism and xenophobia,
 - robbery,
 - theft,
 - illicit trafficking in cultural goods, including antiques and works of art,
 - swindling,
 - racketeering and extortion,
 - counterfeiting and piracy of products,
 - forgery of administrative documents and trafficking therein,
 - forgery of means of payment,
 - illicit trafficking in hormonal substances and other growth promoters
 - illicit trafficking in nuclear or radioactive materials,
 - trafficking in stolen vehicles,
 - rape,
 - arson,
 - crimes within the jurisdiction of the International Criminal Court,
 - unlawful seizure of aircraft/ships,
 - sabotage.
2. For offences other than those covered by paragraph 1, the executing State shall make the recognition of the judgment and enforcement of the sentence subject to the condition that it relates to acts which also constitute an offence under the law of the executing State, or would constitute an offence if committed on its territory, whatever its constituent elements or however it is described.
- rasisme og fremmedfrykt,
 - ran,
 - tyveri,
 - ulovlig handel med kulturgjenstander, herunder antikviteter og kunstverk,
 - svindel,
 - avkreving av beskyttelsespenger og pengeutpressing,
 - etterlikning og piratkopiering av produkter,
 - forfalskning av administrative dokumenter og handel med slike dokumenter,
 - forfalskning av betalingsmidler,
 - ulovlig handel med hormonpreparater og andre vekstfremmende stoffer,
 - ulovlig handel med kjernefysiske eller radioaktive stoffer,
 - ulovlig handel med stjålne motorkjøretøyer,
 - voldtekt,
 - forsettlig brannstiftelse,
 - forbrytelser som faller inn under Den internasjonale straffedomstolens jurisdiksjon,
 - kapring av luftfartøyer/skip,
 - sabotasje.
2. For andre lovovertrедelser enn de som omfattes av nr. 1, skal fullbyrdingsstaten anerkjenne dommen og fullbyrde straffen under den forutsetning at det gjelder en handling som også utgjør en lovovertrедelse etter loven i fullbyrdingsstaten, eller ville ha vært en lovovertrедelse hvis den var begått på denne statens territorium, uansett hvilke elementer den består av eller hvordan den er beskrevet.

Article 8

Recognition of the judgment and enforcement of the sentence

1. The executing State shall recognize a judgment which has been forwarded in accordance with the procedure under this Treaty, and shall forthwith take all the necessary measures for the enforcement of the sentence, unless it decides to invoke one of the grounds for non-recognition and non-enforcement provided for in Article 9.
2. Where the sentence is incompatible with the law of the executing State in terms of its duration, the executing State may decide to adapt the sentence only where that sentence exceeds the maximum penalty provided for similar offences under its national law. The adapted sentence shall not be less than the maximum penalty provided for similar offences under the law of the executing State.

Artikkel 8

Anerkjennelse av dommen og fullbyrding av straffen

1. Fullbyrdingsstaten skal anerkjenne en dom som er blitt oversendt i samsvar med framgangsmåten i denne traktat, og skal straks treffe alle nødvendige tiltak for å fullbyrde straffen, med mindre den beslutter å gjøre gjeldende en av grunnene for å nekte anerkjennelse og fullbyrding i henhold til artikkel 9.
2. Dersom straffen er uforenlig med lovgivningen i fullbyrdingsstaten med hensyn til straffens lengde, kan fullbyrdingsstaten bestemme å omgjøre straffen bare dersom straffen overskrider høyeste straff for liknende forhold fastsatt i denne statens nasjonale lovgivning. Den omgjorte straffen skal ikke være lavere enn den høyeste straffen fastsatt for liknende forhold i fullbyrdingsstatens lovgivning.

Endringer i lov om overføring av domfelte mv. (avtaler om soningsoverføring og prosedyre ved unntak fra spesialitetsprinsippet) og vedtak om samtykke til inngåelse av avtale mellom Norge og Romania av 20. september 2010 om overføring av domfelte

3. Where the sentence is incompatible with the law of the executing State in terms of its nature, the executing State may adapt it to the punishment or measure provided for under its own law for similar offences. Such a punishment or measure shall correspond as closely as possible to the sentence imposed in the issuing State and therefore the sentence shall not be converted into a pecuniary punishment.
4. The adapted sentence shall not aggravate the sentence passed in the issuing State in terms of its nature or duration.
3. Dersom straffen er uforenlig med lovgivningen i fullbyrdingsstaten med hensyn til type straff, kan fullbyrdingsstaten tilpasse den i forhold til straffen eller reaksjonen fastsatt i egen lovgivning for liknende forhold. En slik straff eller et slikt tiltak skal i størst mulig grad tilsvare straffen som er ilagt i den utstedende stat, og straffen skal derfor ikke omgjøres til en bot.
4. Den omgjorte straffen skal ikke skjerpe straffen ilagt av den utstedende stat med hensyn til type straff eller straffens lengde.

Article 9

Grounds for non-recognition and non-enforcement

1. The executing State may refuse to recognize the judgment and enforce the sentence, if:
 - a. the certificate referred to in Article 4 is incomplete or manifestly does not correspond to the judgment and has not been completed or corrected within a reasonable deadline set by the competent authority of the executing State;
 - b. the criteria set forth in Article 4(1) are not met;
 - c. enforcement of the sentence would be contrary to the principle of *ne bis in idem*;
 - d. in a case referred to in Article 7(2), the judgment relates to acts which would not constitute an offence under the law of the executing State. However, in relation to taxes or duties, customs and exchange, execution of a judgment may not be refused on the ground that the law of the executing State does not impose the same kind of tax or duty or does not contain the same type of rules as regards taxes, duties and customs and exchange regulations as the law of the issuing State;
 - e. the enforcement of the sentence is statute-barred according to the law of the executing State;
 - f. there is immunity under the law of the executing State, which makes it impossible to enforce the sentence;
 - g. the sentence has been imposed on a person who, under the law of the executing State, owing to his or her age, could not have been held criminally liable for the acts in respect of which the judgment was issued;

Artikkel 9

Grunner for å nekte anerkjennelse og fullbyrding

1. Fullbyrdingsstaten kan nekte å anerkjenne dommen og fullbyrde straffen dersom:
 - a. sertifikatet omhandlet i artikkel 4 er ufullstendig eller åpenbart ikke samsvarer med dommen og ikke er blitt ferdigstilt eller korrigert innen en rimelig frist fastsatt av den kompetente myndighet i fullbyrdingsstaten,
 - b. kriteriene fastsatt i artikkel 4 nr. 1 ikke er oppfylt,
 - c. fullbyrding av straffen ville være i strid med prinsippet om at ingen skal rettsfølges to ganger for samme forhold (*ne bis in idem*),
 - d. dommen, i tilfeller som omfattes av artikkel 7 nr. 2, gjelder handlinger som ikke ville være en lovovertrедelse etter fullbyrdingsstatens lovgivning. Med hensyn til skatt eller avgifter, toll og valuta, kan en dom imidlertid ikke nektes fullbyrdet på grunn av at fullbyrdingsstatens lovgivning ikke pålegger samme type skatt eller avgift eller ikke inneholder samme type regler om skatt, avgifter og toll- og valutabestemmelser som loven i den utstedende stat,
 - e. fullbyrding av straffen er foreldet etter fullbyrdingsstatens lovgivning,
 - f. fullbyrdingsstatens lovgivning gir immunitet og gjør fullbyrding av straffen umulig,
 - g. straffen er ilagt en person, som på grunn av sin alder ikke kan holdes strafferettslig ansvarlig for handlingene i dommen i henhold til fullbyrdingsstatens lovgivning,

Endringer i lov om overføring av domfelte mv. (avtaler om soningsoverføring og prosedyre ved unntak fra spesialitetsprinsippet) og vedtak om samtykke til inngåelse av avtale mellom Norge og Romania av 20. september 2010 om overføring av domfelte

- h. at the time the judgment was received by the competent authority of the executing State, less than 6 months of the sentence remain to be served;
 - i. the judgment was rendered *in absentia*, unless the certificate states that the person was summoned personally or informed via a representative competent according to the national law of the issuing State of the time and place of the proceedings which resulted in the judgment being rendered *in absentia*, or that the person has indicated to a competent authority that he or she does not contest the case;
 - j. the executing State, before a decision is taken in accordance with Article 12(1), makes a request, in accordance with Article 16(3), and the issuing State does not consent, in accordance with Article 16(2)(g), to the person concerned being prosecuted, sentenced or otherwise deprived of his or her liberty in the executing State for an offence committed prior to the transfer other than that for which the person was transferred;
 - k. the sentence imposed includes a measure of psychiatric or health care or another measure involving deprivation of liberty, which, notwithstanding Article 8(3) cannot be executed by the executing State in accordance with its legal or health care system.
2. In the cases referred to in paragraph 1(a), (b), (c), (i) and (k), before deciding not to recognise the judgment and enforce the sentence, the competent authority of the executing State shall consult the competent authority of the issuing State, by any appropriate means, and shall, where appropriate, ask it to supply any necessary additional information without delay.
- h. det gjensto mindre enn 6 måneder å sone på det tidspunkt den kompetente myndighet i fullbyrdingsstaten mottok dommen,
 - i. dommen ble avsagt uten at vedkommende var til stede, med mindre det i sertifikatet oppgis at vedkommende mottok innkalling personlig eller ble informert gjennom en kompetent representant i henhold til den utstedende stats lovgivning om tid og sted for rettssaken som førte til at det ble avsagt uteblivelsesdom, eller at vedkommende har oppgitt til en kompetent myndighet at han eller hun ikke bestrider rettsaken,
 - j. fullbyrdingsstaten framsetter en anmodning i samsvar med artikkel 16 nr. 3 før en beslutning blir truffet i samsvar med artikkel 12 nr. 1, og den utstedende stat ikke gir sitt samtykke i samsvar med artikkel 16 nr. 2 g) til at den berørte personen skal rettsfølges, dømmes eller på annen måte berøves friheten i fullbyrdingsstaten for en annen lovovertrjedelse begått før overføringen enn den som ligger til grunn for overføringen.
 - k. den ilagte straffen inkluderer tiltak for psykisk helsevern eller annen form for helsevern eller annet tiltak som innebærer frihetsberøvelse, som til tross for bestemmelsene i artikkel 8 nr. 3 ikke kan fullbyrdes av fullbyrdingsstaten i henhold til denne statens rettssystem eller helsevesen.
2. I tilfellene omhandlet i nr. 1 a), b), c), i) og k) skal den kompetente myndighet i fullbyrdingsstaten før den treffer beslutning om ikke å anerkjenne dommen og fullbyrde straffen, rådføre seg med den kompetente myndighet i den utstedende stat, på hensiktsmessig måte, og skal, når det er hensiktsmessig, be denne om straks å skaffe til veie alle nødvendige tilleggsopplysninger.

Article 10

Partial recognition and enforcement

1. If the executing State could consider recognition of the judgment and enforcement of the sentence in part, it may, before deciding to refuse recognition of the judgment and enforcement of the sentence in whole, consult the competent authority of the issuing State with a view to finding an agreement, as provided for in paragraph 2.

Artikkel 10

Delvis anerkjennelse og fullbyrding

1. Hvis fullbyrdingsstaten vurderer en delvis anerkjennelse av dommen og fullbyrding av straffen, kan den før den treffer beslutning om å nekte anerkjennelse av dommen og fullbyrding av straffen i sin helhet, rådføre seg med den kompetente myndighet i den utstedende stat med henblikk på å komme fram til enighet som fastsatt i nr. 2.

Endringer i lov om overføring av domfelte mv. (avtaler om soningsoverføring og prosedyre ved unntak fra spesialitetsprinsippet) og vedtak om samtykke til inngåelse av avtale mellom Norge og Romania av 20. september 2010 om overføring av domfelte

2. The competent authorities of the issuing and the executing States may agree, on a case-by-case basis, to the partial recognition and enforcement of a sentence in accordance with the conditions set out by them, provided such recognition and enforcement does not result in the aggravation of the duration of the sentence. In the absence of such agreement, the certificate shall be withdrawn.

Article 11

Postponement of recognition of the judgment

1. The recognition of the judgment may be postponed in the executing State where the certificate referred to in Article 4 is incomplete or manifestly does not correspond to the judgment, until such reasonable deadline set by the executing State for the certificate to be completed or corrected.
2. The same applies if the certificate and the judgment are not translated in accordance with article 21.

Article 12

Decision on the enforcement of the sentence and time limits

1. The executing State shall decide as quickly as possible whether to recognize the judgment and enforce the sentence and shall inform the issuing State thereof, including of any decision to adapt the sentence in accordance with Article 8 (2) and (3).
2. Unless a ground for postponement exists under Article 11, the final decision on the recognition of the judgment and the enforcement of the sentence shall be taken as soon as possible and within a period of 90 days of receipt of the judgment and the certificate.
3. When in exceptional cases it is not practicable for the competent authority of the executing State to comply with the period provided for in paragraph 2, it shall without delay inform the competent authority of the issuing State by any means, giving the reasons for the delay and the estimated time needed for the final decision to be taken.

Article 13

Withdrawal of the certificate

As long as the enforcement of the sentence in the executing State has not begun, the issuing State

2. De kompetente myndigheter i den utstedende stat og fullbyrdingsstaten kan, etter vurdering av hvert enkelt tilfelle, bli enige om en delvis anerkjennelse og fullbyrding av en straff på vilkår avtalt dem imellom, forutsatt at en slik anerkjennelse og fullbyrding ikke fører til skjerping av straffen med hensyn til straffens lengde. I mangel av en slik avtale skal sertifikatet trekkes tilbake.

Artikkel 11

Utsatt anerkjennelse av dommen

1. Dersom sertifikatet omhandlet i artikkel 4 er ufullstendig eller åpenbart ikke samsvarer med dommen, kan fullbyrdingsstaten utsette sin anerkjennelse av dommen med en rimelig frist fastsatt av fullbyrdingsstaten for at sertifikatet kan ferdigstilles eller korrigeres.
2. Det samme gjelder dersom sertifikatet og dommen ikke er oversatt i samsvar med artikkel 21.

Artikkel 12

Beslutning om fullbyrding av straffen og tidsfrister

1. Fullbyrdingsstaten skal så raskt som mulig avgjøre om den skal anerkjenne dommen og fullbyrde straffen og skal informere den utstedende stat om dette, samt om enhver beslutning om å omgjøre straffen i samsvar med artikkel 8 nr. 2 og nr. 3.
2. Med mindre det foreligger en grunn for utsettelse i henhold til artikkel 11, skal den endelige beslutningen om anerkjennelse av dommen og fullbyrding av straffen treffes snarest mulig og innen en frist på 90 dager etter at dommen og sertifikatet er mottatt.
3. Når det i særlige tilfeller ikke lar seg gjøre for den kompetente myndighet i fullbyrdingsstaten å overholde fristen fastsatt i nr. 2, skal den omgående underrette den kompetente myndighet i den utstedende stat på en hensiktsmessig måte, og samtidig oppgi grunnene for forsinkelsen og anslå hvor lang tid det vil ta før en endelig beslutning kan treffes.

Artikkel 13

Tilbaketrekking av sertifikatet

Så lenge fullbyrding av straffen i fullbyrdingsstaten ikke har startet, kan den utstedende stat

may withdraw the certificate from that State, giving reasons for doing so. Upon withdrawal of the certificate, the executing State shall no longer enforce the sentence.

Article 14

Transfer of sentenced persons

1. The sentenced person shall be transferred to the executing State at a time agreed between the competent authorities of the issuing and the executing States, and within 30 days after the final decision of the executing State on the recognition of the judgment and enforcement of the sentence has been taken.
2. The issuing State shall be responsible for the transfer of the sentenced person to the territory of the executing State, including obtaining any necessary authorization for transit.
3. If the transfer of the sentenced person within the period laid down in paragraph 1 is prevented by unforeseen circumstances, the competent authorities of the issuing and executing States shall immediately contact each other. Transfer shall take place as soon as these circumstances cease to exist. The competent authority of the issuing State shall immediately inform the competent authority of the executing State and agree on a new transfer date.

Article 15

Law governing enforcement

1. The enforcement of a sentence shall be governed by the law of the executing State. The authorities of the executing State alone shall, subject to paragraphs 2 and 3, be competent to decide on the procedures for enforcement and to determine all the measures relating thereto, including the grounds for early or conditional release.
2. The competent authority of the executing State shall deduct the full period of deprivation of liberty already served in connection with the sentence in respect of which the judgment was issued from the total duration of the deprivation of liberty to be served.
3. The competent authority of the executing State shall, upon request, inform the competent authority of the issuing State of the applicable provisions on possible early or conditional release. The issuing State may agree to the application

trekke sertifikatet tilbake og samtidig gi en begrunnelse for dette. Når sertifikatet er trukket tilbake, skal fullbyrdingsstaten ikke lenger fullbyrde straffen.

Artikkel 14

Overføring av domfelte

1. Den domfelte skal overføres til fullbyrdingsstaten på et tidspunkt som er avtalt mellom de kompetente myndigheter i den utstedende stat og fullbyrdingsstaten, og innen 30 dager etter at fullbyrdingsstaten har truffet sin endelige beslutning om å anerkjenne dommen og fullbyrde straffen.
2. Den utstedende stat skal være ansvarlig for overføringen av den domfelte til fullbyrdingsstatens territorium, samt for å innhente de transittillatelse som eventuelt er nødvendig.
3. Hvis overføringen av den domfelte innen fristen fastsatt i nr. 1 blir forhindret på grunn av uforutsette omstendigheter, skal de kompetente myndighetene i den utstedende stat og fullbyrdingsstaten straks ta kontakt med hverandre. Overføringen skal skje så snart disse omstendighetene opphører. Den kompetente myndighet i den utstedende stat skal omgående informere den kompetente myndighet i fullbyrdingsstaten og avtale en ny dato for overføringen.

Artikkel 15

Anvendelig rett ved fullbyrding

1. Fullbyrdingen av en straff skal skje etter fullbyrdingsstatens lovgivning. Med forbehold for nr. 2 og 3, skal fullbyrdingsstatens myndigheter alene ha myndighet til å bestemme framgangsmåten ved fullbyrding samt alle tiltak i denne forbindelse, herunder premissene for tidlig løslatelse eller prøveløslatelse.
2. Den kompetente myndighet i fullbyrdingsstaten skal sørge for at den samlede tid den domfelte allerede har vært berøvet friheten i forbindelse med den ilagte straffen, trekkes fra den totale straffen som skal gjennomføres.
3. Den kompetente myndighet i fullbyrdingsstaten skal, på forespørsel, informere den kompetente myndighet i den utstedende stat om gjeldende bestemmelser om eventuell tidlig løslatelse eller prøveløslatelse. Den utstedende stat kan gi sitt samtykke til at slike bestemmel-

Endringer i lov om overføring av domfelte mv. (avtaler om soningsoverføring og prosedyre ved unntak fra spesialitetsprinsippet) og vedtak om samtykke til inngåelse av avtale mellom Norge og Romania av 20. september 2010 om overføring av domfelte

of such provisions or it may withdraw the certificate.

ser anvendes, eller den kan trekke sertifikatet tilbake.

Article 16

Rule of specialty

1. A person transferred to the executing State pursuant to this Treaty shall not, subject to paragraph 2, be prosecuted, sentenced or otherwise deprived of his or her liberty for an offence committed before his or her transfer other than that for which he or she was transferred.
2. Paragraph 1 shall not apply in the following cases:
 - a. when the person having had an opportunity to leave the territory of the executing State has not done so within 45 days of his or her final discharge, or has returned to that territory after leaving it;
 - b. when the offence is not punishable by a custodial sentence or detention order;
 - c. when the criminal proceedings do not give rise to the application of a measure restricting personal liberty;
 - d. when the sentenced person could be liable to a penalty or a measure not involving deprivation of liberty, in particular a financial penalty or a measure *in lieu* thereof, even if the penalty or measure *in lieu* may give rise to a restriction of his or her personal liberty;
 - e. when the sentenced person consented to the transfer;
 - f. when the sentenced person, after his or her transfer, has expressly renounced entitlement to the specialty rule with regard to specific offences preceding his or her transfer.

Renunciation shall be given before the competent judicial authorities of the executing State and shall be recorded in accordance with that State's national law. The renunciation shall be drawn up in such a way as to make clear that the person has given it voluntarily and in full awareness of the consequences. To that end, the person shall have the right to legal counsel;

- g. for cases other than those mentioned under points (a) to (f), where the issuing State gives its consent in accordance with paragraph 4 or 5.

Artikkel 16

Spesialitetsprinsippet

1. En person som er overført til fullbyrdingsstaten i henhold til denne traktat, skal ikke, med forbehold for nr. 2, rettsforfølges, dømmes eller på annen måte berøves friheten for en annen lovovertrjedelse begått før han eller hun ble overført, enn den som ligger til grunn for overføringen.
2. Nr. 1 skal ikke gjelde i følgende tilfeller:
 - a. når personen har hatt mulighet til å forlate fullbyrdingsstatens territorium og ikke har gjort det innen 45 dager etter at han eller hun er endelig løslatt, eller har vendt tilbake til dette territorium etter å ha forlatt det,
 - b. når lovovertrjedelsen ikke kan straffes med fengselsstraff eller annen frihetsberøvelse,
 - c. når rettsforfølgelsen ikke fører til anvendelse av tiltak som begrenser den personlige friheten,
 - d. når den domfelte vil kunne ilegges en straffedom eller et tiltak som ikke innebærer frihetsberøvelse, særlig en økonomisk sanksjon eller annet tiltak som trer inn i stedet for dette, selv om det eventuelt kan medføre en begrensning i vedkommendes personlige frihet,
 - e. når den domfelte har gitt sitt samtykke til overføring,
 - f. når den domfelte, etter overføring, uttrykkelig har gitt avkall på retten til å benytte seg av spesialitetsprinsippet for bestemte lovbrudd begått forut for overføringen,

Slikt avkall skal gis til de kompetente judicielle myndigheter i fullbyrdingsstaten og skal protokollføres i samsvar med denne statens nasjonale lovgivning. Avkallet skal formuleres på en slik måte at det klart framgår at vedkommende har gitt avkall frivillig og vel vitende om konsekvensene av dette. Vedkommende har rett til juridisk bistand for dette formål.

- g. for andre tilfeller enn de som er nevnt under bokstav a) til f), der den utstedende stat gir sitt samtykke i samsvar med nr. 4 eller 5.

Endringer i lov om overføring av domfelte mv. (avtaler om soningsoverføring og prosedyre ved unntak fra spesialitetsprinsippet) og vedtak om samtykke til inngåelse av avtale mellom Norge og Romania av 20. september 2010 om overføring av domfelte

3. A request for consent referred to in para. 2 (g) shall be submitted to the competent authority of the issuing State.
4. A request shall be supported by:
 - a. The original or an authenticated copy of the conviction and sentence or detention order immediately enforceable or of the warrant of arrest or other order having the same effect and issued in accordance with the procedure laid down in the law of the requesting Party;
 - b. A statement of the offences for which prosecution, sentencing or deprivation of liberty is requested. The time and place of their commission, their legal description and a reference to the relevant legal provisions shall be set out as accurately as possible; and
 - c. A copy of the relevant enactments or, where this is not possible, a statement of the relevant law.

If the information communicated by the requesting Party is found to be insufficient to allow the requested Party to make a decision, the latter Party shall request the necessary supplementary information and may fix a time-limit for the receipt thereof.

Consent shall be given when there is an obligation to extradite under the European Convention on Extradition and its additional protocols.

5. A request submitted after a possible entry into force of the Agreement between the European Union and the Republic of Iceland and the Kingdom of Norway on the surrender procedure between the Member States of the European Union and Iceland and Norway, shall be accompanied by the following information:
 - a. the identity and nationality of the person
 - b. the name, address, telephone and fax numbers and e-mail address of the issuing judicial authority
 - c. evidence of an enforceable judgement, an arrest warrant or any other enforceable judicial decision having the same effect, coming within the scope of Articles 2 and 3 of the said Agreement
 - d. the nature and legal classification of the offence, particularly in respect of Article 3 of the said Agreement
 - e. a description of the circumstances in which the offence was committed, including the time, place and degree of participation in the offence by the requested person:

3. En anmodning om samtykke i henhold til nr. 2 g) skal forelegges den kompetente myndighet i den utstedende stat.
4. Anmodningen skal underbygges med:
 - a. originalen eller bekreftet kopi av domfellelsen og straffen eller beslutningen om frihetsberøvelse som kan iverksettes straks eller av arrestordre eller annen beslutning med samme virkning utferdiget i samsvar med fremgangsmåten fastsatt i den anmodende stats lovgivning,
 - b. en uttalelse om lovovertredselsene som ligger til grunn for anmodningen om rettsforfølgning, domfellelse eller frihetsberøvelse. Når og hvor lovovertredselsene ble begått, rettslig beskrivelse av disse samt henvisning til de relevante lovbestemmelsene skal angis så nøyaktig som mulig, og
 - c. en kopi av de lovbestemmelsene som får anvendelse eller, dersom dette ikke er mulig, en redegjørelse for den relevante lovgivningen.

Dersom opplysningene som oversendes av den anmodende stat, anses ikke å være tilstrekkelige for at den anmodende stat skal kunne treffe en beslutning, skal sistnevnte stat be om nødvendige tilleggsopplysninger, og kan fastsette en frist for mottakelsen av disse.

Det skal gis samtykke når det foreligger en plikt til å utlevere i henhold til Den europeiske konvensjon om utlevering og dens tilleggsprotokoller.

5. For en anmodning framsatt etter at Avtalen mellom Den europeiske union og Republikken Island og Kongeriket Norge om overleveringsprosedyre mellom medlemsstatene i Den europeiske union og Island og Norge eventuelt er trådt i kraft, skal følgende informasjon medfølge:
 - a. personens identitet og nasjonalitet,
 - b. den utstedende judicielle myndighetens navn, adresse, telefon- og faksnummer og e-postadresse,
 - c. bevis på rettskraftig dom, arrestordre eller enhver annen rettskraftig judisiell avgjørelse med samme virkning som omfattes av artikkel 2 og 3 i nevnte avtale,
 - d. lovovertredselsens karakter og rettslige klassifisering, særlig med hensyn til artikkel 3 i nevnte avtale,
 - e. en beskrivelse av omstendighetene da lovovertredselsen ble begått, herunder tid, sted og vedkommende persons grad av medvirkning i lovovertredselsen,

Endringer i lov om overføring av domfelte mv. (avtaler om soningsoverføring og prosedyre ved unntak fra spesialitetsprinsippet) og vedtak om samtykke til inngåelse av avtale mellom Norge og Romania av 20. september 2010 om overføring av domfelte

- f. the penalty imposed, if there is a final judgment, or the scale of penalties for the offence under the law of the issuing State
- g. if possible other consequences of the offence.

The request shall be translated in accordance with Article 21 of this Agreement.

Consent shall be given when there is an obligation to extradite under that Agreement. The decision shall be taken no later than 30 days after reception of the request. For situations mentioned in Article 8 of that Agreement, the executing State shall give the guarantees mentioned therein.

- f. ilagt straff, dersom det foreligger endelig dom, eller strafferammen for lovovertrедelsen etter den utstedende stats lovgivning,
- g. eventuelt andre konsekvenser lovovertrедelsen har.

Anmodningen skal oversettes i samsvar med artikkel 21 i denne avtale.

Det skal gis samtykke når det foreligger en plikt til å utlevere i henhold til nevnte avtale. Beslutningen skal treffes senest 30 dager etter at anmodningen er mottatt. For tilfeller nevnt i artikkel 8 i nevnte avtale, skal fullbyrdingsstaten gi de garantier som er angitt i avtalen.

Article 17

Amnesty, pardon, review of judgment

1. An amnesty or pardon may be granted by the issuing State and also by the executing State.
2. Only the issuing State may decide on applications for review of the judgment imposing the sentence to be enforced under this Treaty.
3. In the case in paragraph 2, where his or her personal appearance for review is required by the issuing State, the sentenced person shall be temporarily transferred to the issuing State on condition that he or she is returned within the time limit appointed by the executing State. The transferred person must remain in custody in the territory of the issuing State unless the executing State for the transfer does not request his or her release.

Article 18

Information from the issuing State

1. The competent authority of the issuing State shall forthwith inform the competent authority of the executing State of any decision or measure as a result of which the sentence ceases to be enforceable immediately or within a certain period of time.
2. The executing State shall terminate enforcement of the sentence as soon as it is informed by the competent authority of the issuing State of the decision or measure referred to in paragraph 1.
3. The competent authority of the issuing State shall upon request inform the competent authority of the executing State of the possibility for review of the judgment and of the conditions provided in its national law, particularly

Artikkel 17

Amnesti, benådning, gjenopptakelse

1. Den utstedende stat såvel som fullbyrdingsstaten kan gi amnesti eller benåde.
2. Bare den utstedende stat kan avgjøre en begjæring om gjenopptakelse av dommen som ilegger straffen som skal fullbyrdes etter denne traktat.
3. Når den utstedende stat, i tilfellet nevnt i nr. 2, krever at den domfelte skal møte personlig ved gjenopptakelse, skal han eller hun midlertidig overføres til den utstedende stat på den betingelse at han eller hun sendes tilbake innen den frist som er fastsatt av fullbyrdingsstaten. Personen som er overført må holdes i fengslig forvaring på den utstedende stats territorium, med mindre fullbyrdingsstaten ikke ber om at han eller hun løslates for overføringen.

Artikkel 18

Informasjon fra den utstedende stat

1. Den kompetente myndighet i den utstedende stat skal straks informere den kompetente myndighet i fullbyrdingsstaten om enhver beslutning eller ethvert tiltak som medfører at fullbyrding av straffen opphører umiddelbart eller innen en bestemt tid.
2. Fullbyrdingsstaten skal avslutte fullbyrding av straffen så snart den mottar informasjon fra den kompetente myndighet i den utstedende stat om beslutningen eller tiltaket nevnt i nr. 1.
3. Den kompetente myndighet i den utstedende stat skal, etter anmodning, informere den kompetente myndighet i fullbyrdingsstaten om muligheten og vilkårene for gjenopptakelse av dommen i sin nasjonale lovgivning, og særlig

with regard to the authority to which a possible request for review is to be addressed and of the time limit for the making of such a request.

om hvilke myndigheter en eventuell begjæring skal rettes til, og fristen for å framsette en slik begjæring.

Article 19

Information to be given by the executing State

The competent authority of the executing State shall without delay inform the competent authority of the issuing State by any means which leaves a written record:

- a. of the final decision to recognize the judgment and enforce the sentence together with the date of the decision;
- b. of any decision not to recognize the judgment and enforce the sentence in accordance with Article 9, together with the reasons for the decision;
- c. of any decision to adapt the sentence in accordance with Article 8 (2) or (3), together with the reasons for the decision;
- d. of any decision not to enforce the sentence for the reasons referred to in Article 17 (1) together with the reasons for the decision;
- e. of the beginning and the end of the period of conditional release, where so indicated in the certificate by the issuing State;
- f. of the sentenced person's escape from custody;
- g. of the enforcement of the sentence as soon as it has been completed.

Article 20

Consequences of the transfer of the sentenced person

1. Subject to paragraph 2, the issuing State shall not proceed with the enforcement of the sentence once its enforcement in the executing State has begun.
2. The right to enforce the sentence shall revert to the issuing State upon its being informed by the executing State of the partial non-enforcement of the sentence pursuant to Article 19 (f).

Article 21

Languages

1. When the Kingdom of Norway is the executing State, the certificate, the judgment and other necessary documentation shall be translated into Norwegian or English.
2. When Romania is the executing State, the certificate, the judgment and other necessary

Artikkel 19

Informasjon fra fullbyrdingsstaten

Den kompetente myndighet i fullbyrdingsstaten skal uten opphold informere den kompetente myndighet i den utstedende stat på hensiktsmessig måte som etterlater skriftlig spor:

- a. om den endelige beslutningen om å anerkjenne dommen og fullbyrde straffen samt dato for beslutningen,
- b. om en beslutning om ikke å anerkjenne dommen og fullbyrde straffen i samsvar med artikkel 9, samt gi en begrunnelse for beslutningen,
- c. om en beslutning om å omgjøre straffen i samsvar med artikkel 8 nr. 2 eller 3, samt gi en begrunnelse for beslutningen,
- d. om en beslutning om ikke å fullbyrde straffen av de grunner som er nevnt i artikkel 17 nr. 1, samt gi en begrunnelse for beslutningen,
- e. om start og avslutning av en prøveløslatelse dersom dette er angitt av den utstedende stat i sertifikatet,
- f. om at den domfelte har rømt fra fengslig forvaring,
- g. om endt fullbyrdning av straffen så snart den er fullført.

Artikkel 20

Konsekvenser av overføringen av den domfelte

1. Med forbehold for nr. 2 skal den utstedende stat ikke fortsette fullbyrdingen av straffen etter at fullbyrdingen har startet i fullbyrdingsstaten.
2. Retten til å fullbyrde straffen går tilbake til den utstedende stat ved underretning mottatt fra fullbyrdingsstaten om at straffen delvis ikke er fullbyrdet i henhold til artikkel 19 f).

Artikkel 21

Språk

1. Når Romania er fullbyrdingsstaten, skal sertifikatet, dommen og annen nødvendig dokumentasjon oversettes til rumensk.
2. Når Kongeriket Norge er fullbyrdingsstaten, skal sertifikatet, dommen og annen nødvendig

Endringer i lov om overføring av domfelte mv. (avtaler om soningsoverføring og prosedyre ved unntak fra spesialitetsprinsippet) og vedtak om samtykke til inngåelse av avtale mellom Norge og Romania av 20. september 2010 om overføring av domfelte

documentation shall be translated into Romanian.

3. The communications between the competent authorities of the Contracting Parties shall be made in English.

Article 22

Costs

Costs resulting from the application of this Treaty shall be borne by the executing State, except for the costs of the transfer of the sentenced person to the executing State and those arising exclusively in the sovereign territory of the issuing State.

Article 23

Consultations

The Contracting Parties may consult each other to find solutions to individual cases and in view of the effective implementation of this Treaty. Consultations shall take place directly between the competent authorities of the Contracting Parties.

Article 24

Sharing information

The Competent authorities shall, at least once a year, give each other general information about the nationals of the other Contracting Party, subject to a final sentence.

Article 25

Relationship with other Treaties

This Treaty shall, from the date of entry into force, replace the corresponding provisions of The European Convention on the transfer of sentenced persons of 21 March 1983 and the Additional Protocol thereto of 18. December 1997.

Article 26

Transitional provision

1. Requests received before entry into force of this Treaty shall continue to be governed in accordance with the existing legal instruments on the transfer of sentenced persons. Requests received after that date shall be governed by the rules in this Treaty.

dokumentasjon oversettes til norsk eller engelsk.

3. Kommunikasjon mellom partenes kompetente myndigheter skal foregå på engelsk.

Artikkel 22

Kostnader

Kostnader som følger av anvendelsen av denne traktat, skal dekkes av fullbyrdingsstaten, unntatt kostnadene i forbindelse med overføringen av den domfelte til fullbyrdingsstaten og kostnader som påløper utelukkende på den utstedende stats territorium.

Artikkel 23

Samråd

Traktatpartene kan rådføre seg med hverandre for finne løsninger i enkeltsaker og for å sikre en effektiv gjennomføring av denne traktat. Samråd skal skje direkte mellom partenes kompetente myndigheter.

Artikkel 24

Utveksling av informasjon

De kompetente myndigheter skal minst én gang i året gi hverandre generell informasjon om borgere fra den annen part som har fått en endelig dom.

Artikkel 25

Forholdet til andre traktater

Denne traktat skal fra den dagen den trer i kraft erstatte tilsvarende bestemmelser i Den europeiske konvensjon om overføring av domfelte av 21. mars 1983 og tilleggsprotokollen til denne konvensjon av 18. desember 1997.

Artikkel 26

Overgangsbestemmelse

1. Anmodninger mottatt før ikrafttredelse av denne traktat skal fortsatt reguleres av eksisterende regelverk om overføring av domfelte. For anmodninger mottatt etter denne dato gjelder reglene i denne traktat.

Endringer i lov om overføring av domfelte mv. (avtaler om soningsoverføring og prosedyre ved unntak fra spesialitetsprinsippet) og vedtak om samtykke til inngåelse av avtale mellom Norge og Romania av 20. september 2010 om overføring av domfelte

2. This Treaty shall apply also to the execution of sentences imposed before its entry into force.

2. Denne traktat får også anvendelse for fullbyr-
ding av straffereaksjoner ilagt før ikrafttrede-
lsen av denne traktat.

Article 27

Final provisions

1. This Treaty shall enter into force on the thirtieth day after the latter of the dates on which each of the Parties has notified the other through diplomatic channels that the procedures required by its law have been complied with.
2. This Treaty may be amended by written agreement of the Contracting Parties, in accordance with the procedure laid down for its entry into force.
3. Any of the Contracting Parties may terminate this Treaty, at any time, by means of written notice sent through diplomatic channels. In this event, this Treaty shall cease to take effect 6 months after the date of receipt of the notice.

In witness whereof, the undersigned, being duly authorized thereto, have signed this Treaty.

Signed in Oslo in two originals, this, 20 September 2010, in Norwegian, Romanian and English, each text being equally authentic. In the case of divergence of interpretation, the English text will prevail.

For
The Kingdom of Norway

For
Romania

Knut Storberget
Minister of Justice and Police

Alina Mihaela Bica
Secretary of State
Ministry of Justice

Artikkel 27

Sluttbestemmelser

1. Denne traktat trer i kraft på den trettiende dag etter datoen for den siste underretningen fra den ene part til den annen part gjennom diplomatiske kanaler om at prosedyrene som kreves etter dens lovgivning, er fullført.
2. Denne traktat kan endres ved skriftlig avtale mellom traktatpartene, i samsvar med prosedyren fastsatt for traktatens ikrafttredelse.
3. Hver traktatpart kan når som helst si opp denne traktat ved skriftlig varsel sendt gjennom diplomatiske kanaler. I så fall opphører denne traktatens virkning 6 måneder etter den dag varselet er mottatt.

Til bekreftelse på dette har de undertegnede, som er behørig bemyndighet til det, undertegnet denne traktat.

Undertegnet i Oslo, den 20. september 2010, i to originaleksemplarer på rumensk, norsk og engelsk, som alle har samme gyldighet. Ved uenighet om fortolkningen skal den engelske tekst gå foran.

For
Kongeriket Norge

For
Romania

Knut Storberget
Justisminister

Alina Mihaela Bica
Statssekretær
Justisdepartementet